

SR
25
V
14298

C.1

האדניום
סוהו אדניום ענייה

מס' שליפה: 11243189
מחוז: כלי
מחלקה: אוספי הספרייה
מיקום: 13-11-0949-15
תיבה: 722426073-1257

קוח: הספרייה הלאומית בע"מ (חל"צ)
אוספי הספרייה
גובה: 6 דרישה: 24 תיקי:

רגילה 7224
1
72240100
66764578
12:29:59 20/10/2020

עוד: 186266610
עוד: A 14298 25
פרטי הספר: Author גורדון, אריה
ירושלים
תאריך הפקה: 20/10/2020

ספרייה מ: 14298 25
סוגנטורה: V-01040
נתון נוסף: 79 מחור 17
עמוד

הספריה הלאומית

SR 25 V 14298

גורדון, אריה ליב בן שלמה,

מסלול ודרך :

C.1

1862666-10

YOS

38560 8560115385

000202288282

Digitized by Google

12

МАСЛУЛЬ ВОДЕРЕХЪ.

КРАТКОЕ РУКОВОДСТВО

къ основательному изученію еврейской этимологіи,
приспособленное для учителей и самоизученія.

П Л О Д Ъ

*двадцатилѣтнихъ опытовъ специалиста и учителя еврей-
скаго языка въ Вильнѣ.*

Л. Г О Р Д О Н А

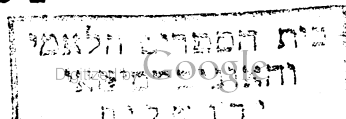
изъ Россіи.

В И Л Ъ Н А

Изд. тип. Вдовы и Братьевъ Роммъ.

1 8 9 1.

Доволено цензурою. — 30 Апрѣля 1891 г. Кіевъ.

В И Л Ь Н А .
Типографія Вдовы и братьевъ Ромиъ.
Жидскій переулочъ собст. домъ № 328.

ספר

מסלול ודרך

לדקדוק שפת עבר.

פרי עמל עשרים שנות אמון פדגוגי אשר הורה דעת
שפת עבר לילדי ישראל.

אריה ליב גארדאן מראססיין

מחבר ספר משפטי לשון עברית.

וויילנא

ברפוס והוצאות האלמנה והאחים ראָם

שנת תרנ"א לפ"ק

MASSLUL WODERECH.

KURZER UND LEICHTFASSLICHER LEITFADEN

zur gründlichen Erlernung der hebräischen Etymologie,
sowohl für Lehrer als zum Selbstunterricht geeignet.

Enthaltend

*die zwanzigjährige Erfahrung eines hebräischen Fachmannes
und Lehrers in der Stadt Wilna.*

L. GORDON

aus Rossieny.

S25 V 14298

WILNA

Druck u. Verlag von Wittwe & Gebrüder Romm.

1891.

492.45

(01) 216

מסלול ודרך

ראש דרך

במה נשתנה ספרי זה מכל ספרי הלמוד אשר לפניו ?

(א) בספרי זה פלוגתי מסלה ישרה קצרה וקלה ובטוחה ממכשול, לפני המלמדים ותלמידיהם, וגם לפני הלומדים מפי עצמם. מסלתי זאת לא תכבד על הזכרון, ולא תעמיס על מוחו של הנער הרך שפעת כללים לפרטיהם שאין זכרונו סוכלם. מתוך המון הכללים אשר העמיסו עלינו המדקדקים מאז החל הדקדוק להכתב בספר עד היום, פרוזתי למען ספרי רק אלה היותר כוללים ונחוצים אל המתלמד לידיעת שפת קדש. וביחוד התאמצתי להכניס פרטים רבים תחת כלל כולל. (ב) נתתי למשנתי סדר הניוני, באופן שכל כלל מכאן אם על פי עצמו או על פי הכללים ההולכים לפניו שכבר נלמדו ונקלטו במוחו של המתלמד; ולעולם אין בספרי כלל הצריך לפרט שאחריו. וזוה נהגתי מנהג רוב ספרי הדקדוק אשר לשפות החיות. (ג) משלי הכללים לא הכאתי מתוך ספרי הקדש, כי אם מתוך השפה; בעד כל כלל וכלל חברתי מאמר שיש בו דעה או מוסר לנערים, פתוב על טהרת לשון ספרי הקדש, וכל מלה מן המאמר משל אל הכלל, ועל התלמיד לנתח את המאמר לכל משליו. כי בספרי זה לא היתה כונתי לכנות קמה לעצמי ולחדש חדשות בעולם הדקדוק, באופן שאהיה צריך להקים את דברי על פי עדותן של המקראות; ספרי לא בא רק לתת סדר הניוני אל הכללים המקימים והמסבמים מאת כל המדקדקים הנדולים, ולהסיר את הערוביאי מעל תלמוד הדקדוק, לכן שמתו פני רק אל התועלת, ולא אל קיום הדברים המקימים גם בלעדי. והיתרון אשר למשל דגש קל: **תן בספקה למסבן כלכל דרךה במשפט**, מן המשל **ינרא פלק, פילגש אביו**, ידגיש כל מלמד משכיל. (ד) כהלק הנקוד נסיתי מעט משפת המדקדקים האחרונים ונשאתי פנים להקדמונים, לפי שהם היו סופרים כל האותיות והתנועות שבכ"ד ספרי הקדש והיו בקיאים במסורת יותר מן האחרונים, והדבר ידוע שהמסורת היא היסוד הראשי למוסדות הנקוד. כמו השוא שאהרי תנועה קלה (תנועה תמורת שוא), או שוא כאות שמוטת הדגש, שהרזיה והנמשכים אחריו הניעום, מפני שמצאו בנ"ד כפ"ת אחריהם רפות, למורת רוח כל נאוני הלשון הקדמונים ובעלי המסורת הממעמים כאד בשואים נעים שלא להכבד על המבטא, וכן הסכימו נאוני הלשון האחרונים הנריא והרורה והרמ"א בהערותיו לתל"ע סי' י"א שהשואים האלה נחים המה, וכן הסכים המדקדק ר"יש במערכי לשון עבר § 32 ג, לכן אין לפניהם מתג כמשפט לפי שוא נע. ואם תרצה לעמוד על תולדות הכלל הזה לכל שניויו ופרטיו ראה ספרי. משפטי לשון עברית ד' ס"ט ע"א וד' ע"ז סוע"א. ורפיון אותיות בנ"ד כפ"ת לא יוכיח זוה מאומה, כי העברי לא ידגיש רק בהתחלת המבטא, כמו בראש המלה, או אחר תנועה נמורה המונבלת בשוא נח, ששם מעמידים הדבור מעט, אבל אחר התנועה השואית אינם מעמידים הדבור כלל, כי היא עם שואה

הנה נשענים יחד אל התנועה שאחיהם. וכן השוא באות שמוטת הדגש לא יוכל להדגיש אחריו, אע"פ ששב להיות נה, כי הדגש נשמט להקל ולא להכביד על המבטא ולהוליד דגש אחריו. ועל אפשרות היות רפה אחר שוא נה עדים השמות יִקְהָאֵל (מ"ב ז, י), יִקְרָעם (ירושע סו, נ), חֲרֻבֹנָה (אסתר ו, ט), שְׂרָבִים (שם ה, יא), מְרַכְלֵת (יחזקאל כו, כד רפה בסי'), מְרַבְרָבִים (משלי ו, טו). כללו של דבר, רק המתעקש ועוצם עיניו מראות נכחה, או ההולך בעינים עצומות וכלי בקרת אחרי האחרונים, לא יאזין לקבל עליו את הנטייה הזאת במקום שהאמת מנקרת את העינים. ה) ככל הכללים שכללתי וככל הדוגמאות שהבאתי ובכל הנקודים שנקדתי לאות ולמופת, לא סמכתי ראשי ורפי על המהברים שקדמוני בלי בדיקה הגונה, לאמר: כן כתבו המחברים המפורסמים וכן אמר פלוני האיטיאריטאט, כי לסמיכה על האיטיאריטאטים היום יִקְרָא לפנים עצלות. אני לא נעצלתי להתבונן במפרי קדש מוגהים שהגהתם ידועה לכל, ומניתי מספר המלות, והלכתי תמיד אחר הרוב. ונהנתי בזה מנהג רבותינו ז"ל בספרי וזאת הברכה ובמס' סופרים פ"ו ג' ספרים נמצאו בעזרה ספר מעון ספר זאמטי וספר היא, באחד מצאו כתוב מעון אלקי קדם ובשנים מעונה וקיימו שנים ובטלו אחד וכי, לדוגמא, כל המוקדקים קראו את הבנין הכבד בשם בנין פֶּעַל בצרה העין ואני קראתי בנין פֶּעַל בפתח, והדין עמי, כי מניתי מספר כל הצרויים בלי נגינה מספקת ומצאתים עשירים, בעוד שהפתוחים שלשים ושבעה במספר, לכן קימתי שלשים ושבעה ובכלתי עשירים*.) ו) בחלק השמות עשיתי חדשה נכבדה

אשר

* אלו הם הצרויים: אָזַן (קלס יג, ט), אבֵּל חֲבֵר תִּקַּן בנגינות מפסיקות, כי גם הטפחא מפסיק פעמים רבות, כמו את ערלים וְשִׁבְבֹר (יחזקאל לג, ט), את טובי וְשִׁבְבֹר (ירמיה לג, יג), ויעשו בני ישראל את הַפֶּסַח (מגדנז ט, ג). בָּאָר (דברים ג, ט), ואי בעינא אמינא שגם התביר מפסיק לפעמים, כמו על שגגתו אשר לְעֵבֶד (ויקרא כ, יח), כי מרעה אל רעה יִצְאוּ (ירמיה ט, ג). מֵאֵן (מגדנז כג, יד). בָּעַר (ויקרא ו, ט). בָּקֵשׁ (ש"ס ז, ד). בָּרַךְ (מגדנז כג, ט) בטפחא, והבירו (סליס, ג) ברביע מוגרש המפסיק כעין טפחא, כמו והיטב לה' משור פָּר (שם ט, ג), ביום צרתי אֶקְרָאָהּ (שם טו, ז). חֲפָל (קלס ז, ט) בטפחא. חֲלַל (איכב ג, ג). חֲנִשׁ (בגלשים ח, ג) המשטא מפסיק פעמים רבות, כמו ה' ממרום וְשָׁמַיִם (ירמיה כה, ג), לא יִרְעֹבוּ ולא יצמאו (ישעיה ט, י), היעזבו להם הַיּוֹבְחֹן (נחמיה ג, ג). חֲרַף (שפטים כ, יח). כִּבְּסִים בגלשים ט, יא). כִּהֵן (שמוס ט, יג). כִּתֹּר (ש"ס ז, יח) בטפחא. כִּתֹּשׁ (ויקרא כ, כא). כִּלֵּל (בגלשים כא, ז) בשפוטא. נֶאֱמַר (ש"ס ז, יד). נָגַן (ש"ס ז, טג). נִחַשׁ (ל"ג ג, ז) בשפוטא. נִעַר (סליס קל, טו). נִפְץ (שם קל, ט). קָבַל (אסתר ט, ט) בשפוטא. קָבַל (ישעיה ח, כא). קָצַץ (שמוס לג, ג). לְעֹרֹת (שם לג, ז). עֲפָלָה (בגלשים טח, יד) בשפוטא. עֲשָׂן (סליס טח, ט). עֲשָׂרָה (מגדנז ט, ט). חֲפָן (ישעיה ט, יג). מכל אלה נוכל להחליץ רק עשרים צרויים אמתיים.

ואלו הם הפתוחים: אָבֵר (איכב ג, ט). אָחַר (בגלשים ג, י). אָרְשׁ (דברים כ, ז). בָּזָר (סליס טח, ג). בָּזָר (שם קי, ט). בָּרַךְ (דברים לג, ח). בָּשָׂר (ירמיה כ, טו). בָּרַל (אסתר ג, ח). חֲבֵר (שמוס יג, י). חֹק (סליס קח, יג). חֶשֶׁב (ויקרא כט, ט). חֲשֵׁק (שמוס לג, טח). מָהַר (ויקרא יג, יג). יָסַד (אסתר ג, ח). יָסַר (מ"א יג, יא). כִּתֹּת (מ"ב יח, ד). לָהֵט (פנחס ג, יט). לָמַד (קלס יג, ט). מָדַד (איוב ז, ד) לדעת קצת. מָהַר (ש"ס ז, יד). מִלֵּט (קלס ט, טו). נָהַג (שמוס י, יג). נָחַם (ישעיה ט, יג). נָבַר (ש"ס ז, ז). נִקַּף (ישעיה י, ג). נִקַּף (איוב ז, ז). נִמְץ (ל"ג ג, ג). קָבַר (ש"ס ט, ח). עָבַר (איוב כא, ז). עָפַר (ש"ס ז, יג). קָצַץ (מ"ב יח, טו). קָדַשׁ (מגדנז ו, יא). רָחַם (סליס ק, יג). רָחַק (ישעיה יג, י). רִצֵּץ (איוב כ, יג). עֲשָׂרָה (סליס טו, ד). עֲשָׂרִים (ויקרא ט, כד). ככללן אתה מוצא שלשים ושבעה ובפרטן הן שמונים ושמונה, כי הרבה מהם באו ככה"ק פעמים רבות.

אשר היא חלקי מכל עמלי בדקדוק לשון הקדש. גלוי וידוע שמשקלי השמות בלשון הקדש רבים מאד, ונמיותיהם שונות זו מזו, וכבר נלאו כל המדקדקים לבקש סבת כל השנויים ההם, על מה אדניהם הטבעו, ואיזהו החוט המקשר אותם, בכדי להביאם בסדר דקדוקי ולשום להם חק ומשפט, וכבר יאָשו את לכם מלבקש עוד. ואנא לא מן רוח יתירא וסכלתנו דאית בי רזא דנא גלי קדמי, כי אדם פשוט אני ככל האדם, אך זריו ושוקר, הזריות היתרה וחשיקדה הנמרצה הם היו בעוזרי לחשוף מטמון יקר אשר לא השפוחו גדולים וטובים ממני.

אני מצאתי שכל משקלי השמות הרבים והשונים מתחלקים לשבעה משקלים ראשיים ההולכים על שבע נטיות שונות, ומשבע הנטיות ההן הסתעפו חמון הנטיות שבכל השפה. וכל הזכור שבע הנטיות הראשיות ושומר שלשת דרכי הסתעפות אשר הקדמתי למו, מאד תקל עליו העבודה לזכור כל נטיות משקלי השמות שבשפת קדש, ואז יראה בעיניו ולכבו יבין שכמעט לא תמצא נטיה זרה היוצאת מן החקים הקבועים בכל השפה. — האמנם לא אעשה שקר בנפשי לאמר כי כליתי את הדבר הנכבד הזה עד תמו; מקצוע השמות בשפת עבר טרקלין גדול הוא, שפתחו היה געלם עד היום, שקידתי הנמרצה עמדה לי לפתוח בו פתח רחב ידים בפני גדולים וטובים ממני, המה יבואו שערי ויבקרו דריו, יגלו מצפוני ויסירו הלוט מעל פניו. ולהנערים היושבים בבית הספר העלמי הרכה, בתקלי מעליהם את העמל והטרה לזכור חמון נטיות נפרדות, אשר לא קרבו זו אף זו, ובתתי לפניהם סדר טבעי שאפשר לקלטו כמחה. (ז) נטיות כנויי הפעלים מיתר הנורות (בלעדי נורת השלמים) וזו לא לבד לרוב מלמדי ישראל, כי אם גם להרכה סופרים מצאנים. כאשר עד היום לא קדרו בסדר פרטי בשום ספר מספרי הדקדוק. ואני הנני הראשון אשר סדרתי כנויי כל הנורות השונות לכניניהם ולהקיהם בסדר ישר מאד המסגל לזכרון. (ח) גם כל מלות הטעם הדורשות אחריהן שם קדרו אצלי בסדר אלף בית בחבור כנוייהן לכל שנוייהם על פי חקי הנטיה במשקלי השמות. (ט) בספרי זה הוספתי שני לוחות חדשים אשר לא באו עד היום בשום ספר. (1) לוח נטיות השמות הנכפלים והמרבעים שבכל כתבי הקדש בכאור מקורם. (2) לוח הרוי המהפכת מעתיד לעבר. נחיצות שני הלוחות האלה ותועלתם תרבה יתבונן כל מורה משכיל גם בלעדי אניד. (י) אם בתוך הגבולים המצמצמים אשר נתתי לספרי עלתה בידי להכניס כל הראוי להקנם לצורך למוד הדקדוק על כוריו, ואם שפתי נקיה וקלה ומבארת די צרכה גם ללומדים מפי עצמם בלי עזרת מורה, זאת אניה לפני המבקרים הנכבדים לשפוט מישרים.

אריה ליב גארדאן

אל הקורא.

למלמדי ישראל בימים האלה לא תחסר ידיעה מספקת בשפת עבר ודקדוקה, וכן יודעים יותר מאשר עליהם לדעת לצורך תלמודם, ובכל זאת תלמודם איננו מתקיים כיד תלמידיהם. אלף נערים נכנסים לדקדוק ויוצאים מהם עשרה. סבת הדבר, כי תחסר להם מסלה ישרה לנחות את תלמידיהם הדרך למען הביא חכמה בלבם, כפי ידיעתי המקפת אשר קניתי בעשרים שנות עבודתי על שדה ספרות ישרון, לא חבר עוד ספר דקדוק מועיל בעד תלמידי הדור החדש שרגלם האחת בתוך החדר העברי וראשם נרנבם חוץ לחדר; להם דרשה מסלה קצרה בתבנית גראממטיק לשפה חיה אשר יוכלו לשננה ולהשנייה על פיהם, מבלי לפלול וחנות יתרה, ובכל זאת תכלכל בתוכם את כל הנחוץ לדעת לכל מבקש דעת בשפת עבר, מסלה קצרה כזאת אנקה לתת חיים לפני אחי ודעי המורים העברים העושים מלאכת ה' באמונה ומתאמצים בכל עני לקדש כלב תלמידיהם מושג נאמן מדקדוק שפת קדשנו, ותקותי תאמצני כי ימצאו עתה לפנייהם את אשר בקשו ימים רבים ולא מצאוהו. שפתי במערכת משקלי השמות מלבד היותה קלת תחבנה וקלת הזכרון לנערים יושבים בבית הספר, סלוחי בה מסלה ישרה גם לפני חקרי הלשון הגדולים, למצוא המבוא היותר בטוח אשר לבירת-מתעה זאת, הדי יתנו ארח מישור למען נלך לבפח דרכנו ולא נקשל.

אריה ליב גארדאן.

מסלול ודרך

לדקדוק שפת עבר

חלק ראשון

§ א. אוחיות. (א) אוחיות לשון הקדש עשרים ושתיים:

אבגדהוזהמיכלמנסעפצקרשת. אוחיות כמנספצ שגנה תמנתן בסוף המלה: כך מסנן פה צין. (ב) כל האוחיות מבטאות בפה על ידי חמשה כלי המבטא (שראשם גאנע): אוחיות אהחע מבטאות בגרון, נייכ בפה, דפולנת בלשון, וסשרצ בשנים, בוסם בשפתים. כלי המבטא נקראים מוצאים. (ג) אוחיות מוצא אחד מתחלפות לפעמים זו בזו, כמו סכר-סגר, עלו-עלם-עלץ, שרף-ורב-צרב, נור-נוט, תאב-תעב. וכן אוחיות לסנר, כמו בורות-סולות, בר-בן, ברת-בחן, פלש-פרש. וכן אוחיות אהוי, כמו פו-פה, הוא-היה. (ד) אוחיות הוי נוספות לפעמים ללא ענין (שדע סגרייטוב), כמו שוכני יער חיות סרף קשוי לילה תחת שיען חת ליל.

§ ב. תנועות. האוחיות לא תבטאנה בלי תנועות (וואקאלט). התנועות המש: קמץ גדול (א), צרה (א), חיריק גדול (א), חולם (א), שורוק (א). מן התנועות האלה תגלגנה עוד חמש תנועות קצרות מן במבטא; מן הקמץ הגדול יגלד שפת (א), מהצרה יגלד סגל (א), מהחיריק הגדול יגלד חיריק קטן (א), מהחולם יגלד קמץ קטן (א), ומהשורוק יגלד קפיץ (א). התנועות הארוכות נקראות תנועות גדולות או אבות, והתנועות הקצרות נקראות תנועות קטנות או תולדות.

§ ג. שגא. (א) לפעמים תבטאנה שתיים או שלש אוחיות על פי תנועה אחת, כי תעמוד התנועה באות אחת מן ותר האוחיות תחברנה אליה, כמו שוכר קשט דבר אסת. האות אשר בה התנועה נקראת אות נעת (בעוועגליכער, אייפשרעבליכער בוששאב), והאות

מסלול ודרך

הריקה המתפרת אליה מלפניה או מאחריה
 נקראת אית שְׁנֵאִית (אנאויסטר-55-55 ער נוֹכַּ
 שטאב) כי שְׁנֵאִית מְכַסֶּה אס לא התפר אל אות
 נְעִיר־סימן האות השואית שתי נקודות עומדות (י)
 הסימן הזה נקרא יִנְיָא . השוא לא יִתְבַּר בסוף
 הבלה , רק בשתי אותיות שְׁאִיִּית, כמו קִשְׁט ,
 ובאות ה כמו מִלְּך . (ג) כאשר יִתְבַּר השוא אל
 התנועה שארריו נקרא שְׁנֵאִי נַע , כמו בְּדַ נְד ,
 וכאשר יִתְבַּר אל התנועה שלפניו נקרא שְׁנֵאִי
 נַת, כמו בְּדַ נְד ; ולכן שוא בראש המלה לעולם
 שוא נַע , כמו בְּנִי בְכוּרִי גְדוֹל תְּבוּנָה , ושוא
 בסוף הבלה לעולם שוא נח , כמו בֵּן כָּל פְּעִים
 אָב , אך השוא העומד בין שתי תנועות — כמו
 בְּרֵבֹת תְּכִימָה יִרְבָּה קִנְיָן , אפשר להיות שוא
 נַע , וצריכים לקרא: בְּ-רֵבֹת הַ-קִּמָּה יִ-רְבָּה
 קִ-נְיָן , ואפשר להיות שוא נח , וצריכים לקרא:
 בְּ-רֵבֹת הַ-קִּמָּה יִ-רְבָּה קִ-נְיָן . בחלק השני
 נלמד להבחין בין שוא נַע לשוא נח באמצע המלה.
 § ד. תְּמַיִם, אותיות אה חע אותיות רפות
 הן וצריכות חזק במבטא , ולכן
 בהיותן מתפרות לתנועה שאחריהן יִלוּה אִי
 שְׁנֵאִי פתח או סָגֵל או קִמְץ קטן , כמו אֶהְבִּי
 אָמַת וְאִמְנָה , רִחְקוּ מֵאֲרָחוֹת עֲקָלּוֹת ; שוא
 כזה נקרא תְּמַיִם , תְּמַיִם פתח , תְּמַיִם סָגֵל ,
 תְּמַיִם קִמְץ . התְּמַיִם הוא שוא נַע .
 § ה. פִּתַח מִתְרִיב , (א) מלה שתנועתה האחרונה
 צְרִיחָה או חִירִיק גדול או חולם או שורוק,
 ואחריהם אחת מאותיות החע שוא נח , יִתְבַּר
 הַחִתִּיה פתח להרחיב מבטאה הִרְפָּה , כמו
 אֶלְמֵי יִבְנִיעַ וַיִּחַ פוֹשֵׁעַ ; הפתח הזה נקרא פתח
 מִתְרִיב , ואינו נקרא באות החע , אך מוסיפים
 לפניה אלף וקוראים אֶלְפָּאָה יִבְנִיעַ רֹאחַ פוֹשֵׁעַ .
 (ב) וכן יתחלף סגל או חִירִיק קטן לפתח להרחיב
 אותיות אה חע , כמו תֹּאֵר לְהֵג שְׁחַר לעג תחת
 הַאֵר לְהֵג שְׁחַר לעג , וַעֲלֵ וַעֲשֵׂה תחת וַעֲלֵ וַעֲשֵׂה .
 § ו. גְּדוּדִינְיָאָה גְּדוּדִינְיָאָה , (א) כִּי אות בין
 שיש בה תנועה ובין שאין בה
 תנועה היא נְרָאָה וּמְרָנְשֵׁת במבטא ונשמעת
 לאזן , כמו אֵל תִּלְעַג לְרֵשׁ מִסְבֵּן הַמְּבַלְשׁ נְדִבַת
 קִ . וזלתי אותיות אהוי בהיותן כִּי תנועה
 הן נסתרות לפעמים במבטא ואינו נשמעות
 לאזן , כמו לוֹ תֹאכְהָ בְּנֵי שְׂמוֹעַ אֲמִי פִי . (ב) כל

אות מְרָנְשֵׁת והיא שוא נח נְקִרָת נח נְרָאָה .
 וכל אות אהוי הנסתרת במבטא נְקִרָת נח
 נְסִפֵּר . (ג) מקום הנח הנראה אחר תנועה קטנה
 ומקום הנח הנסתר אחר תנועה גדולה , כמו
 עִמְמַת תּוֹרָה , אך לפעמים יהיה בְּהִפְךָ , ויבא
 בחלק השני . (ד) אֵלֶּף , יכולה להיות נח נסתר
 אחר כל התנועות כשהן נמשכות מעט , כי
 אלף נח נסתר מורה על מִשְׁפָּח הקול . הא , יכולה
 להיות נח נסתר רק בסוף הבלה , אחר קמץ
 גדול צְרִיחָה חולם פתח סגל , כמו מֵה יַעֲשֶׂה
 עוֹשֶׂה עוֹלָה פֹה , וכאשר תבא בתוכה נְקִדָּה
 הַנְּקִרָת מִפִּיק היא נח נראה , כמו פְּמֵה לֵה .
 ו , נח נסתר אחר חולם ושורוק , כמו הוֹדוּ לוֹ
 בְּרֹכּוּ שְׁמוֹ . יוֹד , נח נסתר אחר צְרִיחָה וחִירִיק
 גדול , כמו תִּכְלִי עִירִי . (ה) אותיות אהוי סרות
 לפעמים מן המלה ותנועתן נעתקת על האות
 השואית שלפניהן , כמו שֶׁלַת יִזְנְתָן תחת
 שְׁאֵלַת יִזְנְתָן .
 § ז. דְּגֵשׁ , (א) דגש הוא נְקִדָּה בתוך האות , כמו
 אֲמִץ לָבָה בְּתוֹשִׁיָּה ; והוא מורה
 לחזק את האות במבטא . כל אות שיש בה דגש
 נְקִרָת אית דְּגוּשָׁה , וכל אות שאין בה דגש
 נְקִרָת אית רְפֵּה . (ב) כל דגש הבא באותיות
 בגד כפת העומדות בראש המלה , או בתוך
 המלה אחר שוא נח , מחזק את האות מעט ,
 כמו : מֵן בִּסְפָּד לְמִסְבֵּן בְּלִבְלֵ בְּרָבָה בְּמִשְׁפָּט ;
 הדגש הזה נקרא דְּגֵשׁ קֶסֶף . (ג) וכל דגש הבא
 אחר תנועה מחזק את האות הרבה עד שֶׁתִּשְׁמַע
 במבטא כשתי אותיות דומות והראשונה שוא
 נח , כמו בְּבַד צְרִיק וְתִכְבֵּד , צריכים לחזק את
 האות הדגושה ולקרא בְּ-בַד צְ-רִיק וְתִכְבֵּ-בַד ;
 הדגש הזה נקרא דְּגֵשׁ חוֹק . (ד) בְּתוֹשִׁיָּה האותיות
 אהחער לא יבא כִּי דגש , באחת עשרה
 האותיות פס שֶׁקֶץ נוֹלִים יבא רק דגש
 חוֹק , ובשש האותיות בגד כפת יוכל לבא
 בין דגש חוֹק ובין דגש קֶל .
 § ח. נְגִינָה . בכל מאמר וספור אשר ידבר איש
 אל רעהו או יכתב בספר יִפְצִאוּ
 שני מיני מלות, מלות מְקַשְׁרוֹת למה שאחריהן ,
 מלות נפרדות ממה שאחריהן , כמו: שְׂמִיחָה לְאִישׁ
 גְּבוּר לְבָבוֹ וּבְגִיזוֹן בְּפוּי , מלת שְׂמִיחָה מְקַשְׁרַת
 לְמלת לְאִישׁ ומלת וּבְגִיזוֹן נפרדת ממה גְּבוּר .
 ודרך

(*) כל מקום אשר בו יר שוא נח בספר הזה דעתנו רק על הנח הנראה .

מסלול ודרך

ב

וזמורה לחבר מלות קטנות או קטנה וגזולה כאחת. הנגינה תבא לעולם במלה האחרונה מן המלות המקפות, כמו פִּאָיִן עֵינַיִם וְפִּלְאִישׁ וּבְאֵפֶס מוֹרֵה יַתְעֵנְשֶׁר .

הערה. בסבת המקף תתחלק התנועה הגדולה אשר בסוף המלה המקפת לתנועה קטנה, כמו דְּבַרְךָ טוֹב חֵשֶׁב־עָרֶךְ וְשִׁמְרָתָם, תחת דְּבַרְךָ חֵשֶׁב וְשִׁמְרָתָם (§ ח, י, ג) .

חלק שני

§ יג. הַבְּרָה. (א) כל תנועה עם האותיות הַבְּדָרְרוֹת על פיה נקראת הַבְּרָה, כמו פָּתַח הַקֶּמֶץ עם שלש האותיות

כ ת ב הַבְּדָרְרוֹת על פיו נקרא הַבְּרָה. ויש שני מיני הברה, הַבְּרָה פְּשוּטָה, הַבְּרָה כְּרֻבָּת; כל תנועה שאין אחריה לא שוא נח ולא דגש חזק היא הברה פשוטה, כמו יָרָא בְּנֵי מֵאֲבִיךָ זֶה יִלְדֶּךָ, וכל תנועה שיש אחריה שוא נח או דגש חזק היא הברה כְּרֻבָּת, כמו פָּגַד פְּלִאִישׁ וְתִכְבֵּד, עֲמַר חֵק וְהַמָּס, שָׁחַד מוֹב וְסוֹב לָךְ .

(ב) תנועה גדולה צריכה להיות הברה פשוטה ותנועה קטנה צריכה להיות הברה מרכבת, במה דברים אמורים כשאין בהן נגינה, אבל אם יש בהן נגינה אפשר להיות בהם, כמו:

אֲסִיחִיתִי בְּךָ מִפְּלִיאֵי אֲשֵׁר אֲרִץ בְּאֵין מֵלֶךְ .
מִפֶּר חֵק הַרְגַם בְּיַת עוֹמֵר מִשְׁשֶׁם בּוֹנֵהוּ .
הַרְדָּה שְׁחֵרְיָהֶם אַחֲרָיו פִּשְׁעוֹ מִכְּעוֹל לֵב .

תנועה גדולה הברה פשוטה ותנועה קטנה הברה מרכבת הן תנועות ישרות (רעגלמסססיג), תנועה גדולה הברה מרכבת ותנועה קטנה הברה פשוטה הן תנועות בלתי ישרות (אונרעגלמסססיג).

§ יד. נַח וְנִסְתָּר. (א) אחר כל תנועה גדולה אחת מאותיות אהוי נחה ונסתרת (§ יג):

אחר קמץ גדול אה, אחר צרה אהי, אחר חיריק גדול אה, אחר תולם אהו, ואחר שורוק או (ב) לפעמים יחסר הנח הנסתר אחר התנועה הגדולה, כמו דַתְּ וְחָק מְעוֹ לָהֶם, ובכל זאת ימשיך

ממנה במבטא כאלו היה כתוב; כאשר יקרא הנח הנסתר אחר התנועה נקראת מְלֵאָה (מלא), וכאשר יחסר נקראת חֶסֶרָה (חסר). החיריק הגדול והשורוק מלאים תמיד. (ג) כל תנועה גדולה הנכונה להתחלק לתנועה קטנה או להשתנות לשוא היא חסרה, כמו: רַב עֲשֵׂה מִסָּב לֵב — רַבִּי עֲשֵׂהוּ מְסֻבִּים לָבוֹ .

והדרך הַבְּדָרְרֵר לְשִׁנוֹת קילו במלה מקשרת במבטא נפרדת. אולם בכתב איש דבריו על ספר שאיננו יכול לפתח בקרבו רוח חיים למען ישמע אל הקורא איזו מלה מקשרת ואיזו נפרדת, צריך לתת סמנים מיוחדים אשר יורו על קשר המלות ופריקן, הסמנים האלה נקראים נְגִינּוֹת. הנגינות שתי מחלקות: (1) נְגִינּוֹת מַפְסִיקוֹת, המורות להפריד המלות ממה שאחריהן, והן: סוף פסוק, אנתתא, סגול, זקף קמן, זקף גדול, ספחא, רביעי, זקף, פשטא, יתיב, תביר, פזר, אולא נוש, גרשים, תלישא גדולה . (2) נְגִינּוֹת מְשַׁרְתוֹת, המורות לקשר את המלות למה שאחריהן, והן: מרכא, מונח, מהפך, דריא, קרמא, תלישא קטנה .

§ טו. מְלַעֵיל וּמְלַרְע. במלה בעלת תנועות רבות מושכים את התנועה האחרונה

יותר מכל התנועות אשר לפניו, כמו: פְּנִיִם מְקַלְשִׁימִים וְשִׁמְחֵי נְפִשׁוֹת הַחַיִּימָם; אך לפעמים מושכים את התנועה שלפני האחרונה יותר מכל התנועות, כמו: הַרְדָּה רַשְׁעֵי כְּפָל הוֹלֵכֵת שְׂאִילָה . התנועה הנמשכת במלה יותר מכל התנועות נקראת תְּנוּעַת מַצֵּב הַנְּגִינָה, לפי שפה עומדת הנגינה; כאשר תהיה הנגינה בתנועה האחרונה מן המלה נקראת מְלַרְע, וכאשר תהיה בתנועה שלפני האחרונה נקראת מְלַעֵיל .

§ יז. נְסוּג וְאַחֲזָר. כאשר תתחברנה במאמר שתי מלות, אשר הראשונה מקשרת

(בנגינה מְשַׁרְתָּת) והשניה נפרדת (בנגינה מַפְסִיקָת), אם הנגינה הראשונה מלרע והנגינה השניה בתנועה הראשונה, תפוג הנגינה הראשונה ממלרע למלעיל, למען פת רוח בין שתי הנגינות הקרובות, כמו: עוֹשֵׂה חֶסֶד שׁוֹנֵא עוֹל יִצְבֵּב לוֹ, המלות עוֹשֵׂה שׁוֹנֵא יִצְבֵּב היתה נגינתן מלרע לולא התחברו למלות חֶסֶד עוֹל לוֹ שנגינתן בתנועה הראשונה. נגינה כזאת שאיננה עומדת במקומה נקראת נְסוּג וְאַחֲזָר .

§ יח. מְרַגֵּה. הוא קו נָצִיב משמאל התנועה, ומורה להעמיד את התנועה מעט שלא תרוץ למה שאחריה, כמו יִנְבִּי הָאָדָם הַעֲמֵל לְחַיִּים, צריכים לקרא: יִנְבִּי הָאָדָם הַעֲמֵל לְחַיִּים .

§ יט. מְקַיֵּף. הוא קו שֶׁנֶּכַח בֵּין שְׁתֵּי מִלּוֹת,

מרכבת ולפניו קמץ גדול או צרה או חולם, מלעיל, כמו ויקם ויגרש און וישב בסתר ויחם אקץ. (ד) מלה שסופה תי ת (ואין לפנייה קמץ משך אלף כתובה או חירוק גדול) והחלקה ון המהפכת הוראתה מוכן עבר לזמן עתיד, ואינה מקשרת למלה שעניניה בתנועה הראשונה, היא מלרע, כמו ושמתי ושמתי, אבל ומצאת וילית וכסית, וכן ושמתי לך ושמתי למה, מדעיל. (ה) מלה שסופה תנועה נוספת שלא לצורך תרוץ ואין לפנייה שוא נע או שוא נח תמורת שוא נע, היא מלעיל, כמו רבתי (רבה) עונכי (עונף) תביאמו (תביאם) ארצה (לארץ—); אבל אשמה אשמה אלקה אקתה מלרע. (ו) בהפסק סאקר ישתנה שוא לתנועה ועליה תבא הנגינה, כמו אמרה חפצה יכלה ילכו יירשו בלי עני תחת אמרה חפצה יכלה ילכו יירשו בלי עני.

§ יד. נסון אדור. (א) אם לפני הנגינה הברה מרכבת לא תסוג אחר, ולכן אשרי איש ידבר צדק מלרע. (ב) אם גם אחר ההסגה לאחור לא תפלט מקרבת הנגינות תשאיר הנגינה מלרע, כמו לאשר אומר לך הם אונף בני. (ג) בסוד הנגינה מתנועה גדולה הברה מרכבת על ידי הרסנה לאחור תתחלף לתנועה קמנה, הצרה והחירוק גדול יתחלפו לסגל, כמו תשוב פה תשש בני, תחת תשוב תשש, היתולם זה שחורק יתחלפו לקמץ קמן, כמו תעו בני ותקם בפה, תחת תעו ותקום. ואם התנועה הגדולה צריכה להתקים תשאיר הנגינה במקומה, כמו לעזר טוב ספיק חסד.

§ יז. מתנג. (א) מתנג לא יבא כי אם בהברה פשוטה, ומקומו: (1) לפני הנגינה, אם יש לכל הפחות תנועה אחת או שוא נע בינו לבין הנגינה, כמו אנכי שופטה. (2) לפני מתנג, גם כן באופן זה, אם יש בין שני המתנגים לכל הפחות תנועה אחת או שוא נע, כמו מאותותיהם משבחתים. (3) מלה מקפת שסופה תנועה גדולה הברה מרכבת הצריכה להתקים (§ יב. הישא) יבא מתנג בתנועה הגדולה והיא במקום נגינה, כמו איש יחסד טוב ללל.

הלק שלישי

מלות הלשוני

§ כ. כל מלות הלשון נחלקות לשלושה מינים:

(א) לשמות (בעננוארטער, הייפנטווארטער), והן המלות הקראות לשם לכל הדברים הנמצאים בעולם, כמו אדם בהמה עשב עדה. (ב) פעלים (האנדלונגס-ווארטער, צייטווארטער), והן המלות המורות על כל הפעולות הנעשות בעולם, כמו עבד ישוב אכל ברך. (ג) מלות המעט (ערקלערונגס-ווארטער), והן המלות המקשרות את השמות והפעלים ביחד ונתונות טעם וביתח ברבור האדם, כמו פי בן לא את אשר אף רק, דרך משל: ראובן לא אכל את הלקח אשר לקח. המלות ראובן הלקח הן שמות, המלות אכל לקח הן פעלים, והמלות לא את אשר הן מלות המעט.

§ כא. השמות נחלקים לשלושה מינים: (א) לשם עצם (בעגענשטאנדסנאמע), והוא לשם כל דבר הנמצא בעולם ועומד בפני עצמו, שאנחנו יכולים לראוהו ולהרגישו בחושינו (הודך אונזערע דינגען), כמו שור חמור עץ אבן. (ב) לשם מקרה (כעיי גריפעסנאמע), והוא לשם כל דבר שאיננו נמצא בעולם בפני עצמו כי אם בדרך אחר (כאיווח עצם אין אירגענד איינעם געגענשטאנדע), כמו חכמה וקנה, החכמה והוקנה אינן נמצאות בעולם בפני עצמן, כי אם באיש חכם ובאיש וכן. (ג) לשם תאר (אייגענשאפטנאמע), והוא השם המתאר תכונות העצם, כמו איש חכם וישר, מלת איש היא לשם העצם, ומלות חכם וישר הן שמות תארים לו המתארים תכונותיו. ונכלל בו לשם היחס (שאפטמאמע), והוא השם המורה יחס איש אחר עיר ומדינה משפחה או שבט, כמו חברוני מצרי אבי עזרי לוי.

§ כב. לשם העצם גם הוא שני מינים: (א) לשם עצם פללי (אללגעמיינער נאמע), והוא השם אשר יקרא בו מין שלם, כמו שור-חמור, או קבוץ פרטים רבים כאחד, כמו עם קהל מתנה. (ב) לשם עצם פרטי (אייגעננאמע), והוא השם אשר יקרא בו רק פרטי אחד, כמו ראובן שמעון חברון ירדן.

§ כג. בכל לשם צריכים להתבונן שלשה דברים: (א) המין (דאס געשלעכט), צריכים להתבונן אם השם הוא מין זכר או מין נקבה; שמות הזכר אין בהם סמן כלל, כמו אדם שור בית מקום. ושמות הנקבה יש בהם סמן: הא או הו או ות או ית בסוף השם, כמו אישה חכמה עמרת

כסול ודרך

הוראת (פראמט) הן אותיות העקב, והאותיות ת-ת
 נוספות. האותיות העקריות נקראות לך ש
 השם (ווארצעל דעס נאמענס). לכל השמות
 והפעלים בלשון עבר שרש בעל שלש אותיות.
 § כו. השמות הולכים על תמונת שונות (אין
 פארשיידענען פארטען) יש שמות שתמונתם
 שני קמצים, כמו חָמֵס, כמו חָמֵס קָמַל, ויש שתמונתם שני
 סגלים, כמו מֶלֶךְ עֶבֶד, ויש שמות שנוספו בהם
 אותיות על אותיות השרש, כמו מִקְדָּשׁ מִשְׁבֵּב,
 נוספה בהם מים, וקָרָן בְּשִׁלּוֹן נוספו בהם יין,
 כל תמונה נקראת מִשְׁקָל. ולמען קרא שם לכל
 משקל בפני עצמו לקחו המדקדקים את השרש
 פֶּעַל וְשִׁנְיָהוּ בתנועותיו לפי הַשְׁנוּת המנת
 המשקל, ויאמרו כי השמות בעלי שני קמצים
 משקלם פֶּעַל, והשמות בעלי שני סגלים משקלם
 מִשְׁקָל, והשמות בלשון עבר משקלם
 מִשְׁקָל, והשמות בלשון עבר משקלם פֶּעַל.
 § כז. הַשְׁלִישִׁת הַתְּנוּעוֹת הַשְּׁמוֹת. (א) התנועה
 השלישית ממקום מצב הנגינה
 צריכה להשתנות לשוא, כמו מן דָּבָר נאמר
 ברכוי דְּבָרִים ובכנוי דְּבָרֵי דְּבָרֵיהֶם. ואם התנועה
 השלישית מלאה (§ ד, ה, ז) או שיש אחריה דגש
 או שהיא מושכת נח תמורת דגש (§ י, יא) לא
 תשתנה לעולם, כמו אֲפָרִים חֲרָשִׁים אִתְּנִים.
 (ב) תנועת האות הנוספת בתחלת השם שאחריה
 שוא נח לא תשתנה לעולם, כמו פִּנְגָל מִצְוֶה
 אֲשֶׁר. (ג) גם בְּקִיכּוֹת (אין בעצירתו נוספאט)
 תשתנינה תנועות הַנְּסָקָה ברוב פעמים, כמו מן
 דָּבָר שְׁנוֹא נאמר דָּבָר שֶׁקֶר שְׁנוֹא צָדִיק. בְּקִיכּוֹת
 הַשֵּׁם וְחִבּוּד עִם הַכְּנוּיִם נקרא נִסְתָּה הַשֵּׁם
 (דעקליאציען דעס הויסווארטעס).
 § כח. מִשְׁקָלֵי הַשְּׁמוֹת. לַשְּׁמוֹת שֶׁבַע
 מִשְׁקָלִים רְאשִׁיִּים, ארבעה מְלֻעִיִּים,
 שְׁנֵינִתִּים מְלֻעִי, וְהֵם פֶּעַל פֶּעַל פּוֹנֵל,
 וּשְׁלֹשָׁה מְלֻעִיִּים, שְׁנֵינִתִּים מְלֻעִי, וְהֵם פֶּעַל
 פֶּעַל פֶּעַל, וְהֵם הַסְתַּעְפוּ יָדוּ הַמִּשְׁקָלִים
 הַשְּׁנוּיִם: (א) בְּחֹכֶר או בְּנוֹחַ אֶתְּ מֵאוֹתוֹת
 הַשֵּׁרֶשׁ. (ב) בְּהַשְׁתַּנּוֹת אֶתְּ מֵאוֹתוֹת הַמִּשְׁקָל
 הַרְאִישִׁי לְשׂוֹא, או בְּהַתְּלַפֵּה לְתוֹעָה אֶחָד:
 (ג) בְּהוֹסֵפֵת אֶתְּ מֵאוֹתוֹת הַמִּנְתִּי עַל הַמִּשְׁקָל
 הַרְאִישִׁי, כִּאֲשֶׁר יִבְאֵר לְפָנֵינוּ בְּלִחָה בְּקִיכּוֹת.

מִלְכּוֹת שְׁפָרִית וְעָרִיכוֹת. ויש גם שמות נקבה בלי
 סָן, כְּמוֹ אֶבֶן אֵשׁ עֵיר אֶרֶץ, וְשִׁמוֹת הַאֲבִירִים
 הַכְּפוּלִים יָד רָגַל אֵזֶן. (ב) הַפְּסָקָה (דיא זאחל),
 צָרִיכִים לְהַתְּבוֹן אִם הַשֵּׁם כּוֹלֵל נוֹף אֶחָד או
 נְשִׁים רְבִים. סָן וְזָרִים רְבִים יִים בְּסוֹף הַשֵּׁם
 כְּמוֹ הַקָּמִים, וְסָן נִקְבּוֹת רְבוֹת יָזוּת בְּסוֹף הַשֵּׁם
 כְּמוֹ הַקָּמּוֹת. סָן הַנִּקְבּוֹת הַיְחִידָה יִסּוּר מִן הַשֵּׁם
 בְּלִשׁוֹן רְבוֹת, מִן הַקָּמָה שְׁפָרִית נִאֲמַר הַקָּמּוֹת
 שְׁפָרִית וְלֹא הַקָּמּוֹת עֲפָרִיתוֹת. ויש שֵׁם נִקְבּוֹת
 הַבֵּא בְּסָן רְבִי וְזָר או שֵׁם זָכָר בְּסָן רְבִי
 נִקְבּוֹת, כְּמוֹ אֲבוֹת נְשִׁים. ויש עוֹד לִשׁוֹן רְבִים
 הַקָּרָא רְבִי וְזָר, וְהוּא נִאֲמַר עַל שְׁנֵי דְבָרִים
 דּוּמִים: זֶה לֹדָה, וְסָנּוּ יִים, וְזֶה לְזָכָרִים
 וְלְנִקְבּוֹת, כְּמוֹ יָדִים מְלַקְחִים שְׁנֵים. (י) הַיָּחַס
 (דיא בעצירתו) צָרִיכִים לְהַתְּבוֹן אִם הַשֵּׁם עוֹמֵד
 בְּפָנֵי עֲצוּמוֹ וְאֵינוֹ מֵתְדַבֵּק לְשֵׁם אֶחָד, כְּמוֹ בֵּית
 שְׁדָה, וְזֶה נִקְרָא שֵׁם נִפְרָד; או שְׁהוּא מֵתְדַבֵּק
 לְשֵׁם אֶחָד בְּחֹדֶר קָנָן (אלס אייגענפֿטרעם) אֵלּוּ,
 כְּמוֹ בֵּית רְאוּבֵן שְׁדָה שְׁמֵעוֹן, זֶה נִקְרָא שֵׁם
 נִפְרָד, וְהַשֵּׁם אֲשֶׁר אֵלּוּ יִתְדַבֵּק הַשֵּׁם הַנִּסְמָךְ
 נִקְרָא סוֹמֵךְ או קוֹנָה (אייגענפֿטרעם).
 § כד. כִּאֲשֶׁר נִזְכָּר שֵׁם הַסּוֹמֵךְ מִקְרֹב בְּמֵאֵמֶר
 לֹא יוֹחִידֵנוּ הַמְדַבֵּר פֶּעַם שְׁנִית בְּשֵׁמוֹ, רַק
 יִכְנֶה אוֹתוֹ (ש' פֿערשטעקט איהן) בְּאַחַת מֵאוֹתוֹת
 הַכְּנוּיִם וְיִתְחַבֵּר אֶת הַאוֹתוֹת הָאֵלֶּה לְשֵׁם
 הַנִּסְמָךְ, דֶּחַךְ מֶשֶׁל, תַּחַת אֲמָרוּ: לֹא תִחַד
 בֵּית רֶעֶךָ וְיָחַד רֶעֶךָ, יֹאמֶר בְּקִצְדָה לֹא תִחַד
 בֵּית רֶעֶךָ וְיָחַד, וְתַחַת אֲמָרוּ: רְאוּבֵן, אֲכַל לֶחֶם
 רְאוּבֵן! יֹאמֶר בְּקִצְרָה רְאוּבֵן, אֲכַל לֶחֶם!
 הַכְּנוּיִם הָאֵלֶּה נִקְרָאִים בְּנוּיֵי הַקּוֹנָה.
 הערה. שֵׁם עֲצוּם פְּרָטִי לֹא יִתְרַבֵּה, לֹאִמֵּר
 אֲבִרְהָמִים רִבְקָה עַל אֲנָשִׁים רְבִים שִׁשְׁמֵם אֲבִרְהָם
 וְעַל נְשִׁים רְבוֹת שִׁשְׁמֵן רִבְקָה. וְלֹא יִפְרָד, לֹאִמֵּר אֲבִרְהָם
 יִדְשָׁלֵם עַל אִישׁ יִדְשָׁלֵם שִׁשְׁמֵן אֲבִרְהָם. וְלֹא יִתְרַבֵּר
 כְּבָרִים, לֹאִמֵּר אֲבִרְהָמָה תַּחַת אֲבִרְהָם בְּנָה.
 § כה. אוֹתוֹת הַשֵּׁם שְׁנֵי מִינִים: (א) אוֹתוֹת מוֹרֹת
 עַל עֶקֶר הוֹרֵאת הַשֵּׁם (דיא גוֹרֵדֵבֵדִיפּוֹנָג
 דֵּעַס נאמענס). (ב) אוֹתוֹת נֹסְפוֹת, כְּמוֹ בִשֵּׁם
 מְלֻעֵן (וּוְהוֹנָג), אוֹתוֹת שֶׁ כֵּן שִׁישׁ בֶּהֱ הוֹרֵאת
 (וּוְהוֹנָג) הן אוֹתוֹת הַעֶקֶר, וְאוֹת מִים נֹסְפוֹת.
 בְּשֵׁם הַמְּלֻעֵן (פֿראמט), אוֹתוֹת מֵאֵר שִׁישׁ בֶּהֱ

לוח נטיות השמות

המשקל הראשון פעל

נסקל נסקל נסכל נסכל נסחל נסחל נסחל נסחל נסחל נסחל
פעל א חידי דבר, דברי דברת, דברת דברת, דברת דברנו, דברתם דברתו, דברתם דברתו, דברתם דברתו, דברתם דברתו, דברתם דברתו
פעל ב חידי נמל, נמלי נמלה, נמלה נמלו, נמלה נמלנו, נמלה נמלתם, נמלה נמלתו, נמלה נמלתו, נמלה נמלתו, נמלה נמלתו
פעל א כתב יקר שאר עבר, מצד לדעת חשובי המדקדקים לא ישתנה במיוחד לעולם, כמו כתב הדת (אמסר 7, א)
פעל ב וכן נשירו כמו פעל ב. — ובהג' דנש חוק במשקל פעל נחלף הקמץ הראשון לפתח ונעשה משקל פעל
פעל א חידי נקב נקב, נקבי נקבה, נקבה נקבו, נקבה נקבנו, נקבה נקבתם, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו
פעל ב חידי נקב נקב, נקבי נקבה, נקבה נקבו, נקבה נקבנו, נקבה נקבתם, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו, נקבה נקבתו
 הערה. פתח לפני אות א ה ח צ הקטוצה בקמץ נחלף לעולם, כמו תחקם אחד מאתו. ועל דרך זה נחלף הפתח שבמשקל פעל לסגול ונעשה פעל.

פעל פתח פתח, פתחי פתחה, פתחה פתחו, פתחם פתחו, פתחם פתחו, פתחם פתחו, פתחם פתחו, פתחם פתחו, פתחם פתחו
פעל ב חידי שפת שפת, שפתי שפתה, שפתה שפתו, שפתה שפתנו, שפתה שפתתם, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו
פעל א חידי שפת שפת, שפתי שפתה, שפתה שפתו, שפתה שפתנו, שפתה שפתתם, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו, שפתה שפתתו
 הערה. המדקדקים הקדמונים הניסו אותה ורעו בין הקמץ הנדול ובין הצרה, לפי שמצאום מתחלפים במקומות רבים בכתיב הקדש, כמו וַיִּלְכָּם (דברים טו, יא) וַיִּלְכָּם (שמוס טו, יא), וַיַּפְאֵר (שפיס טד, כג) תחת וַיִּשְׁמֵם וַיִּלְכָּם וַיַּפְאֵר, וכן כִּתְּבָה (שפיס נ, יא) שֶׁכַּל (שמוס נ, יא) נֶאֱמַר בְּהַפְסֵק כִּתְּבָה (דברים כד, טו) שֶׁכַּל (איוס ז, ז), וכן אָבוּשׁ תָּבוּשׁ תָּבוּשׁ אָבוּשׁ תָּבוּשׁ; ולכן קראו להצרה קמץ קמץ. ועל דרך זה נולד ממשקל פעל המשקל פעל.

פעל לכתב שער ענב נשירו כמו פעל א. — ובהג' נו דנש חוק נחלף הצרה לחיריק קמץ ונעשה פעל
פעל א בפר בפר, פברי פברה, פברה פברו, פברה פברנו, פברה פברתם, פברה פברתו, פברה פברתו, פברה פברתו, פברה פברתו
פעל ב אפר אפר, אפרי אפרה, אפרה אפרו, אפרה אפרנו, אפרה אפרתם, אפרה אפרתו, אפרה אפרתו, אפרה אפרתו, אפרה אפרתו
פעל א משפן משפן, משפני משפנה, משפנה משפנו, משפנה משפנתם, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו
פעל ב משפן משפן, משפני משפנה, משפנה משפנו, משפנה משפנתם, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו, משפנה משפנתו
פעל א מלחמה מלחמת, מלחמתי מלחמתה, מלחמתה מלחמתו, מלחמתה מלחמתנו, מלחמתה מלחמתתם, מלחמתה מלחמתתו, מלחמתה מלחמתתו, מלחמתה מלחמתתו
פעל ב מלחמה מלחמת, מלחמתי מלחמתה, מלחמתה מלחמתו, מלחמתה מלחמתנו, מלחמתה מלחמתתם, מלחמתה מלחמתתו, מלחמתה מלחמתתו, מלחמתה מלחמתתו

פעל א צדמה צדמת, צדמתי צדמתה, צדמתה צדמתו, צדמתה צדמתנו, צדמתה צדמתתם, צדמתה צדמתתו, צדמתה צדמתתו, צדמתה צדמתתו
פעל ב משרה משרת, משרתי משרתה, משרתה משרתו, משרתה משרתנו, משרתה משרתתם, משרתה משרתתו, משרתה משרתתו, משרתה משרתתו
פעל א גלות גלות, גלותי גלותה, גלותה גלותו, גלותה גלותנו, גלותה גלותתם, גלותה גלותתו, גלותה גלותתו, גלותה גלותתו
פעל ב גלות גלות, גלותי גלותה, גלותה גלותו, גלותה גלותנו, גלותה גלותתם, גלותה גלותתו, גלותה גלותתו, גלותה גלותתו
פעל א מבעי מבעי, מבעי מבעה, מבעה מבעו, מבעה מבענו, מבעה מבעתם, מבעה מבעתו, מבעה מבעתו, מבעה מבעתו
פעל ב מבעי מבעי, מבעי מבעה, מבעה מבעו, מבעה מבענו, מבעה מבעתם, מבעה מבעתו, מבעה מבעתו, מבעה מבעתו
 הערה. וראו בתשומת מבע

משקל פול

פול

מסלול

נפרד נסך בחבור הכנוים יום יום, יומי יומך יומך... ראי להיות יום יומי ותקצרה חבת י' לחבת ז' (§ 10, ו) ימים ימי, ימי... ימכם... ראי להיות יומים יומי יומי וכשנשכחה הון נתקד נקדחה למעלה (§ 10, ח) און (=און) און, און און און... אונים (=בתות נגזרות) אוני, אוני און... פקום קלון מנום נפיתו שוח לנפית משקל פועל

הערה. בשלוש המשקלים המלעיים תחלק התנועה הראשונה לתנועה אחת בודת סמנה הנגינה לספה, אך בחשאר בה הנגינה תשאר גם התנועה סבלי חלוף, כמו קדשה נגבה לשכמה הפתחה, לילה הפיתח העניה, נשנה נגדה צערה האלה (אחל בןן לחם רחם מלים שלא כרת), הפותה. ולתי ארצה.

שם המספר (צאהלווארט)

§ כמ. שם המספר. מונה מספר הדברים השווים או הרומים, כמו שני שקלים לשלשה ימים ארבעה עצים חמישה דברים. והוא בשלשה דרכים: א) מספר יסודי (גרונדצאהל) המורה פמת (דיא מענגע) הדברים הנספרים, כמו אחד שנים שלשה. ב) מספר סדרי (אָרדנונגסצאהל) המורה סדר הנספר בקדימה ואחור, כמו ראשון שני שלישי. ג) מספר חלקי. המורה על חלק אחוז מן האחד השלם, כמו חצי רבע חמש.

המספרים היסודיים

נפרד אחד שנים שלשה ארבעה חמישה ששה שבעה שמונה תשעה עשרה נסך אחד שני שלשת ארבעת חמשת שששת שבעת שמונת תשעת עשרת יסודי אחת שתיים שלש ארבע חמש שש שבע שמונה תשע עשר סך אחת שתי שלש ארבע חמש שש שבע שמונה תשע עשר

א אחד (עשתי) עשר, שתיים (שני) עשר, שלשה- ארבעה- חמשה... תשעה עשר אחת (עשתי) עשרה, שתיים (שתי) עשרה, שלש- ארבע- חמש... תשע עשרה עשרים שלשים ארבעים חמישים ששים שבעים שמונים תשעים. עשרים ואחד או אחד ועשרים מאה מאתים שלש מאות... אלף אלפים שלשת אלפים... רבא רבותים מאת אלף

המספרים הסדריים

יחד ראשון שני שלישי רביעי חמישי ששי שביעי שמיני תשיעי עשירי רבים ראשונים שניים שלישים רביעים חמישים ששים שביעים... עשיריים יחיד ראשונה שנייה עצות שלישית רביעית חמישית ששית שביעית... עשירית רבות ראשונות שניות שלישיות רביעיות חמישיות ששיות שביעיות... עשיריות

במספרים מעשרה ומעלה בא המספר היסודי במקום הסדרי רק שביסודי יקדם המספר אל הנספר ובסדרי יקדם הנספר- אל המספר, שנים עשר חדש (צוואלף מאנאמע), חדש שנים עשר (דער צוואלפטע מאנאמע), שלשה עשר יום (דרייצעהען מאנאמע), יום שלשה עשר (דער דרייצעהנצעטע טאג), אחת עשרה שנה (עלף יאהרע), שנת אחת עשרה (דאס עלפטע יאהר).

מספר חלקי

חצי (חצי) מחצה מחצית (דיא האלפטע אייבעם גאנצען) 1/2, שלישית *שליש (איין דריטטעל) 1/3, רביעית רבע *רביעי (איין פיערטעל) 1/4, חמישית חמש (איין פינפטעל) 1/5, ששית (איין זעכטטעל) 1/6, שביעית (איין זעבענטעל) 1/7, שמינית (איין אכטעל) 1/8, תשועית (איין ניינטעל) 1/9, עשירית (איין עצהנצעל) 1/10; המספר החלקי בא תמיד לפני הרצף החלק, חצי הון, שלישיית האופה, רביעית השנה. ויותר מזה לא מצאנו מספרים חלקיים בכתיבי הקדש, אך נוכל לאמר מדרך סברה: אחד משלש עשרה, אחד מחמשים, ככתוב (במדכ"ב כ"ג), אחד ממאה (בב"ב קט"ז כ"ג), אחד משבע ומחצה (בב"ב ט"ט כ"ג כ"ד), אחד משמנה (קט"ז כ"ג כ"ד).

המספר

נמית השמות הנכפלים והמרבעים

א

ישנם שמות רבים בלשון עבר שנכפלה בהם אחת או שתיים מאותיות השיש והיה לשרש מרבע, בעל ארבע אותיות. השמות האלה שומרים גם המה חקי הנמיה המבוארים בלוחות הקודמים, ועל נקלה ויכול התלמיד להתלמד את נפשו גם בנמית אלה המעטים אשר לא נזכרו פה:

פּעֵלל שַאֲנוּ רַעְנוּ שַאֲנוּ, שַאֲנוּ שַאֲנוּהָ... שַאֲנוּנוּ שַאֲנוּנוּ... כּוּלֵת הַשֵּׁן נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל ב פּעֵלל נַאֲצוּץ (פֶּאֶרֶז) נַאֲצוּצִי נַאֲצוּצִי... נַאֲצוּצִים נַאֲצוּצִי... כּוּלֵת הַשֵּׁן נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל פּעֵלל נִהַלֵּל נִהַלֵּל נִהַלֵּל... נִהַלֵּלִים נִהַלֵּלִי... כּוּלֵת הַשֵּׁן נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל פּעֵלל (חַס וְ) זַבְנוּ זַבְנוּ זַבְנוּהָ... זַבְנוּנוּ זַבְנוּנוּ... כּוּלֵת הַשֵּׁן נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל חַס וְ פּעֵלל שַפְרִיר סַנְרִיר כַּכָּל שַפְרִירִי... שַפְרִירִים שַפְרִירִי... כּוּלֵת הַשֵּׁן נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל פּעֵל פְּרַחַח פְּרַחַח, פְּרַחַחֵי פְּרַחַח... פְּרַחַחִים... פּעֵלל אִמְלַל אִמְלַל... אִמְלַלִים אִמְלַלִי... פּעֵל א הערה. כל המשקלים האלה משקלים רגשים חסה, וְכֵפֵל האות תחת הדגש: פּעֵלל=פְּעֵל שִׁבַּת. פּעֵלל= פּעֵל עֲמַד. פּעֵלל=פּעֵל רֵתוֹק. פּעֵלל=פּעֵל צִדִיק. פּעֵלל=פּעֵר כֶּבֶד. פּעֵלל=פּעֵר סֶלֶם.

פּעֵל א תַּחַת וְלֹא כִרְקַע מַלְמֵל, תַּחַתוֹ תַּחַתוֹהָ... תַּחַתוֹת תַּחַתוֹת... נוּסַה כִּסּוּ פֶל א בּוּ זַנֵּי פּעֵל ב זִלְזַל סָנַן זִלְזִל זִלְזִל... זִלְזִלִים זִלְזִלִי, זִלְזִלִי זִלְזִלָה... נוּסַה כִּסּוּ פֶל ב פֶּת פִּתּוּ פּעֵל בִּקְבֹק בַּחַרַר בִּקְבֹקֵי בִקְבֹקָה... בִּקְבֹקֵים בִּקְבֹקֵי, בִקְבֹקֵי... (פּעֵל) נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּוֹל פּעֵל פְּרַכֵּב פְּרַכֵּם פְּרַכֵּי פְּרַכֵּהָ... פְּרַכֵּיִם פְּרַכֵּי, פְּרַכֵּי פְּרַכֵּהָ... כּמִשְׁקֵל פּעֵל חַס וְ פּעֵל זֶרַע זֶרַר, זֶרַר זֶרַר... זֶרַרִי זֶרַרָה... זֶרַרִים זֶרַרִי, זֶרַרִי... (פּעֵל) נוּסַה כּמִשְׁקֵל מִפְעֵר פּעֵל זַרְזַת זַרְזַתִי זַרְזַתוֹהָ... זַרְזַתִים זַרְזַתִי, כּנִשִּׁית פּעֵל. הִפְעֵל מִסַּן *זֶרַר (נִרְעַל) פּעֵל זַרְזַתִי זַרְזַתִי זַרְזַתִי... זַרְזַתִים זַרְזַתִי, כּנִשִּׁית פּעֵל. נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל זַרְזַתִי זַרְזַתִי זַרְזַתִי... זַרְזַתִים זַרְזַתִי, כּנִשִּׁית פּעֵל. נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל א פּעֵל שַׁעַשַׁע צַעַצַע צַעַצַע בַּבּוֹר לֹא יִשְׁחַת בְּנִשִּׁית. פּעֵל שַׁעַשַׁע שַׁעַשַׁע שַׁעַשַׁע פּעֵל פּעֵל הַחֵלָה צַפְצַפָה חֵלְחֵלַת, חֵלְחֵלִי חֵלְחֵלָה... חֵלְחֵלִים... נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּוֹה

ב

ישנם שמות רבים בעלי ארבע אותיות שרשייות שונות, ויש אומרים שגם המה עקרים שלש אותיות רק שנוספה בהם אחת מאותיות הנזילה (ליסודיען) ל מנר; וגם הם שומרים חקי הנמיה:

חִשְׁמֵל חִשְׂמָן חִרְצַן שַׁרְעַת פְּרַם עַקְרַב, נִפִים כּמִשְׁקֵל פּעֵל א פְּרַר עֲבָר עֲבָר עֲבָר... עֲבָרִי עֲבָרָה... עֲבָרִים עֲבָרִי, עֲבָרִי... כּמִשְׁקֵל מִפְעֵל א. וְכֵן זֶבֶר קְרַמֵּל פְּרַעַש חִרְצַב חִדְגֵּל קַדְרִים קַדְרִי קַדְרִי... (קְרַמֵּלִים פְּרַעַשִׁים) קַדְרַמֹּת. כִּסּוּ פּעֵל פְּרַם פְּרַם פְּרַסִי פְּרַקָה... פְּרַחַסִים... פְּרַחֵסִים פְּרַחֵסִי, כּנִשִּׁית מִשְׁקֵל פּעֵל. וְאֵלֵי חִרְצִמֵּש פְּרַמֵּל זֶהוּ פְּרַוֵּל פְּרַוֵּל פְּרַוֵּל פְּרַוֵּהָ... עִקֵּם פְּרַמֵּש זֶהוּ וְנִפִים כּמִשְׁקֵל פֶּל חִן חִזִּי חִלְמִישׁ חִלְמִישׁ חִלְמִישׁ חִלְמִישׁ... חִלְמִישִׁים... כּנִשִּׁית פּעֵל. וְכִסְוֵי עֲבָלֵשׁ עֲבָלֵשׁ או עֲבָלֵשׁ? שָׂרְבִיט שָׂרְבִיט שָׂרְבִיט שָׂרְבִיט... שָׂרְבִיטִים שָׂרְבִיטִי, שָׂרְבִיטִי שָׂרְבִיטוֹהָ... כּנִשִּׁית פּעֵל סַנְפִיר (סַפִּיר) נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל. עַמְלָק נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל מִפֶּל עַמְלָקִי עַמְלָקִי עַמְלָקִי... כּנִשִּׁית פּעֵל פּלַנְשִׁי פּלַנְשִׁי פּלַנְשִׁה... (כּנִשִּׁית מִשְׁקֵל פּעֵל). פּלַנְשִׁים (הִיא רַאֲוִי פּלַנְשִׁים) פּלַנְשִׁי... (לְדַעַת ר' וּאֵלָם הַיִּידֻעָנִים יוּדָה עַקֵּר עַרְפֶּל נוּסַה עַל מִשְׁקֵל בּוּ זַנֵּי) עַרְפֶּל... עַרְפֶּלִים עַרְפֶּלִי חֲבַצֵּלֶת חֲבַצֵּלֶת חֲבַצֵּלֶת חֲבַצֵּלֶת... חֲבַצֵּלֶתִי חֲבַצֵּלֶתִי, חֲבַצֵּלֶתִי... נוּסַה כּמִשְׁקֵל פּעֵל אֶלְבֵּישׁ עַקֵּר זֶבֶלֶשׁ (זֵיט מִן) וְאוֹתוֹת, אֵלֵי הַחַהֲלָה שְׂרֵבַת, וְנִפִיתוּ כִסּוּ פּעֵל פְּקִיד (קָרָב מִשִּׁית מִלֹּת צִפֶּר הַע) נוּסַה כּמִשְׁקֵל מִפְעֵל מַרְצֵעֵי: צִפֶּרְעוּ, צִפֶּרְעוּ, צִפֶּרְעוּ... צִפֶּרְעִים צִפֶּרְעוּ.

5. המאמר, הוא מחברת מלות המספרות ענין מה. בכל מאמר צריכות להציג שלש מלות.
 א) מלה מורה על עצם מה, וזה נקרא נושא המאמר (ראם סוביעקט). ב) מלה מורה על הענין אשר יספר מן העצם ההוא, ונקרא נושא המאמר (ראם פרעדיקאט). ג) מלה מורה על אופן הספוא, ונקרא קשור המאמר (ראם פריבנדונג), דרך משל: האיש הוא משפיל, האשה היא משפלת, העניים לא יבדו, החכמים לא ירששו. מאמרים קצרים כאלה יחברו יחדו לספור ארוך (ערצנהולנג).

6. לא בכל מאמר צריך המדבר להודיע על ידי מלות מיוחדות מי הוא גוף הנושא (ראם פערזאן דעם סוביעקטעס), אם המדבר בעצמו—לאמר: אני חכם, וזה נקרא גוף מדבר בעדו, או גוף ראשון (ערסטע פערזאן). ואם האיש העומד נבדו—לאמר: אהה חכם, ונקרא גוף נבדו, או גוף שני (צווייטע פערזאן). או איש נסתר מן המדבר—לאמר: הוא חכם, ונקרא גוף נסתר, או גוף שלישי (דריטטע פערזאן). גם צריך להודיע אם הנושא זכר או נקבה, יחיד או רבים; ולפי זה צריכים שלשה דברים לזהר בהם בכל מאמר: (1) גוף הנושא. (2) מינו. (3) מספרו. ואם הנשוא פעלה (איינע האנדלונג) צריך המדבר להודיע גם זמן עשות הנושא את הפעלה ההיא, ואם בזמן עבר (פערגאנגענע צייט), או הנה (געענטווארטיגע צייט), או עתיד (קינפטטיגע צייט); הזמן ההנה נקרא זמן בינוני.

7. כאשר יהיה הנושא פעלה יכלול המדבר את כל הדברים הנוכחים בפלת הפעלה לבדה, ויאמר פתבם תחת אהם זכרים רבים הייתם פותבים, תבתבנה תחת אהן נקבות רבות תהיינה פותבות. מלה כלולה כזאת (אז איין צוזאמגענגעפאסטעס ווארט) נקראת פעל (צייטווארט).

8. לפעל שני מינים: (1) פעל עומד (אונאיבערגעהנדעס צייטווארט), מלה מורה על פעלה אשר יעשה העושה בעצמו, כמו הלך עמד ישוב שכב ישן חלם הקיץ. (2) פעל יוצא (איבערגעהנדעס צייטווארט), מלה מורה על פעלה אשר יעשה העושה בזה או אחר, כמו רדף תפשו שומר. — איש עוד פעלים רבים שאינם מורים על עשות פעלה (סווען) כי אם על גרם פעלה (לאסטען סווען), שהאחד גורם לשני לעשות איזו פעלה בעצמו או באתר, כמו ראובן הקים את שמעון מן הארץ וישבתי אל שלתנו ויאכילדו לחם, ראובן לא עשה פעלות הקימה וישבתי והאכילדו, כי הוא לא קם לא ישב ולא אכל, רק גרם לשמעון לעשות.

9. כל פעלה יוצאת מעשה על ידי שנים, על ידי הפועל העושה את הפעלה ועל ידי המקבל אותה; עושה הפעלה נקרא פועל ומקבלה נקרא פועל. הפעל היוצא יבא בלשון עבר בשתי תמונות (אין צווייא פארטעס), בתמונה האחת מורה על עשות הפעלה (טהאטיגע פארט), כמו אכל ודף שומר, ובתמונה השנית מורה על קבל הפעולה (ליידענדע פארט), כמו נאכל ונדף נשמר. תמונת עשות הפעלה תבוא גם היא בשתי תמונות שונות, בתמונה קלה ובתמונה כבדה, התמונה הקלה מורה על עשות הפעלה על עשות הפעלה בכח קל, כמו שבר פתב אסף, והתמונה הכבדה מורה על עשותה בכח כבד, כמו שבר פתב אסף. וכן תבוא גם תמונת קבל הפעלה בתמונה קלה נשבר נכתב נאסף, ובתמונה כבדה שבר פתב אסף. — גם הפעלים הוצדקים יבואו בשתי תמונות, בתמונת גרם (פרינציפאלטעס) הקים השליב האכיל, ובתמונת הגרם (פערנאליאסטעס ווערדען) הקים השליב האכל.

10. לה. הפעלה היוצאת תצא מן הפועל אל הפועל המקבל אותה. ולפעמים תשוב אל הפועל בעצמו כצאתה ממנו, הפעלה הזאת נקראת פעלה חוזרת, והפעל המורה עליה בא בתמונה מיוחדת הפועל (צווייפרייענדע פארט), כמו התפטר התנצל התמכר, ענינם פסק את עצמו גלה את עצמו סגר את עצמו. — ולפי הדברים האמורים בא הפעל בלשון עבר בשבע תמונות שונות: (1) בתמונת פעל, להורות על עשות הפעלה בכח קל. (2) בתמונת נפעל, להורות על קבל אהה בכח קל. (3) בתמונת פעל, להורות על עשותה בכח כבד. (4) בתמונת פעל, להורות על קבלה בכח כבד. (5) בתמונת הפעיל, להורות על גרם פעלה. (6) בתמונת הפעל, להורות על הגרם. (7) בתמונת הפעל, להורות על פעלה חוזרת. כל תמונה נקראת בנני. ונמצאו לפי זה

מסול ודך

אכתב תכתב תכתבו יכתב תכתב יכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו
 אדבש הדבש הדבשו ידבש תדבש ידבשו תדבשו תדבשו תדבשו תדבשו תדבשו תדבשו
 פא הפעל החע אדרג תדרג תדרגו ידרג תדרג ידרגו תדרגו תדרגו תדרגו תדרגו
 פא הפעל א אאסף תאסף תאסף יאסף תאסף יאסף תאסף תאסף תאסף תאסף
 פא הפעל א אהע אצווק תצווק תצווקו יצווק תצווק יצווקו תצווקו תצווקו תצווקו
 פתב תתבי תתבו תכתבו תכתבו תכתבו פתבו פתבו פתבו פתבו פתבו פתבו פתבו
 עין הפעל א אהע אשאלו שאלו שאלו שאלו שאלו שאלו שאלו שאלו שאלו
 פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב פתוב
 פא הפעל א אאמר תאמר תאמרו יאמר תאמר יאמרו תאמרו תאמרו תאמרו תאמרו

בנין נפעל

נקתבתי נקתבת נקתבת נקתבו נקתבו נקתבו נקתבו נקתבו נקתבו נקתבו
 נקתב נקתבה א נקתבת (למד הפעל החע נשחת) נקתבים נקתבות
 אכתב (אפי) תכתב תכתבו יכתב תכתב יכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו
 תכתב תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו תכתבו
 נכתב (עם עבר): תכתב, תכתבו, תכתבו. עם הפעל תכתב, עם בכלים תכתב תכתב ...
 נאכלתי נאכלת נאכלת נאכלו נאכלו נאכלו נאכלו נאכלו נאכלו נאכלו
 נאכל נאכלה א נאכלת נאכלת נאכלים נאכלות
 אאכל תאכל תאכלו יאכל תאכל יאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו
 תאכל תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו
 נאכל; תאכל; תאכלו. עם בכלים תאכל תאכל תאכלו תאכלו תאכלו תאכלו

בנין פעל

שפרתי שפרת שפרת שפרו שפרו שפרו שפרו שפרו שפרו שפרו שפרו
 משפור משפרת א משפרים משפרות
 אשפור (אשלת יח) תשפור תשפורו ישפור תשפור ישפורו תשפורו תשפורו תשפורו
 שפור שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו
 ושם הפעל שפור. עם בכלים בשפור בשפור בשפור בשפור בשפור בשפור
 פרכתי פרכת פרכת פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו
 פכרה פכרת א פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות
 אפכה תפכה תפכו יכרה תכרה יכרו תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה
 פרה פרכי פרכו פרכנה. פרכי פרכו
 ושם הפעל פרה. עם בכלים פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה

בנין פעל

שפרתי שפרת שפרת שפור שפור שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו שפורו
 משפור משפרת א משפרים משפרות
 אשפור תשפור תשפורו ישפור תשפור ישפורו תשפורו תשפורו תשפורו תשפורו
 פרכתי פרכת פרכת פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו פרכו
 פכרה פכרת א פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות פכרות
 אפכה תפכה תפכו יכרה תכרה יכרו תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה תכרה
 פרה פרכי פרכו פרכנה. פרכי פרכו
 ושם הפעל פרה. עם בכלים פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה פפרה

בנין הפעיל

הלבישתי הלבישת הלבישת הלבישו הלבישו הלבישו הלבישו הלבישו הלבישו
 הלביש הלבישה א הלבישות הלבישות הלבישו הלבישו הלבישו הלבישו הלבישו

מסלול ודרך

ח

עמד אלקיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש תלפיש
עמד אדם תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק תרמק
עמד הרבש הרבייש הרבייש הרבשנה

סקר הרבש. עם השל הרבייש. עם ככלם בהלביש פהלביש להלביש מהלביש

עבר האכלתי האכלת האכלת האכיל האכילת האכלנו האכלתם פתן האכילו *
ביטוי מאכיל מאכילה או מאכלת מאכילים מאכילות

עמד אאכיל מאכילי מאכילי ואכיל האכיל נאכיל מאכילו מאכלנה יאכילו מאכלנה

עמד אאכל האכילי האכילו האכלנה

סקר האכיל. עם השל האכילי. עם ככלם בהאכיל פהאכיל להאכיל מהאכיל

בנין הפעל

עבר הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי הלבשתי
ביטוי מלבש מלבשה או מלבשת מלבישים מלבישות

עמד ארביש תלביש תלבישו ירביש תרביש תרבישו תרבישו תרבישו תרבישו תרבישו תרבישו תרבישו
אמן עבר השלכתי השלכתי... ביטוי משלך משלכה או משלכת... עמד אשךך תשלך... *
עבר האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי האכלתי
ביטוי מאכר מאכרה או מאכלת מאכלים מאכלות

עמד אאכל מאכל מאכלי ואכל מאכל נאכל מאכלנו מאכלתם פתן האכילו האכלנו

§ מ. א) הפעל והתפעל יורו על קבלת הפעלה מבלי רצון הפעול ודעתו, לכן יחסר בהם הצווי,
כי אין מצוים לאדם על מה שאין בידו. אך הנפעל יורה לפעמים על קבלת הפעלה ברצון
הפעול, ואז יבוא בו צווי. ב) התמונה הראשית (דיא אייגענשליכע פאס) להוראת קבלת הפעלה
היא תמונת הנפעל, ותמונות הפעל והתפעל הן רק להרחבת השפה; ולכן מצאנו נפעלים רבים
מקבילים גם פעלת הפעל והתפעל, כמו רפא נרפא (ימיני נל, פ), פתיתני ופתת (ע, י), מלם גמלם;
סקדול נקדל, מניש ננש, סותיר נותר, סוהיר נזהר (מחוקק נל, כ), אל תחת מפניחם פן אחתקף
לפניהם (ימיני א, י), מועיק נועק, מציל נצל, סקחיל נקחל, מקריב נקרב, משעין נשעין, משאיר
נשאיר, ובלשון התרמוד מוסיק נזק, מסוף נסף, מכניס נכניס, מסקיד נסקד *.

בנין התפעל

עבר התמפרתי התמפרתי פרתה התמפר (פר) התמפרה רתמפרנו התמפרתם פתן התמפרה התמפרת
ביטוי מתמפר מתמפרת מתמפרים מתמפרות

עמד אמתפר (פר) אתמפר סמפרי יתמפר תתמפר נתמפר... יי התמפר התמפרו התמפרו התמפרת
סקר ושם הפעל התמפר. עם ככלם בהתמפר בהתמפר להתמפר מהתמפר

עבר השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי השתמפרתי
ביטוי משתמפר משתמפרת משתמפרים משתמפרות

עמד אשתמפר תשתמפר תשתמפרו ישתמפר תשתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו ישתמפרו
עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

עמד אשתמפר תשתמפרו השתמפרו השתמפרנה

* עם זו המסכת לעתיד — והאכלתי והאכלת

מסלול ודרך

עתיד ב אינק (אובל) מינק מינקי יינק מינק גינק מינק... יינקו מינקנה. צווי ינק ינקי ינקו ינקנה
סקר ילוד ינק. שם הפעל ינקת, ינק. עם ככלם ב'ינקת ינקת ינקת, פינק פינק לינק מינק
סקר למד הפעל ינק ינק. שם הפעל ינקת, עם ככלם ב'ינקת ינקת ינקת

בנין הפעל

עבר הולדתי הולדת הולדת טולד הולדת הולדתו הולדתו הולדתו הולדתי הולדתי
בינוני הולד הולדה או הולדת הולדים הולדות
עתיד אולד (אודע) הולד... צווי הולד... סקר הולד... נחלפת יוד פא הפעל בנו וילט על דרך השלמים

בנין הפעיל

עבר א הולדתי הולדת הולדת הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי
עבר ב הניקתי הניקת הניקת הניקתי הניקתי הניקתי הניקתי הניקתי הניקתי הניקתי
בינוני א מוליד מולידה או מולדת (מובעת) מולידים ידות. ב מינק מינקנה או מינקת מינקים קות
עתיד א אוליד הוליד הולידתי יוליד הוליד הולידתי הולידתי הולידתי הולידתי הולידתי הולידתי
צווי הולד הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי
עתיד ב איניק מיניק מיניקי ייניק מיניקה ייניקו מינקנה. צווי מינק מיניקי...
סקר הולד, הולד, מינק. שם הפעל הוליד, הנינק. עם ככלם ב'הוליד הוליד... ב'הניק ב'הניקי...

בנין הפעל

עבר הולדתי הולדת הולדת הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי
בינוני מולד מולדה או מולדת מולדים מולדות
עתיד אולד הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי הולדתי
הערה. הניקו והבינוני בנין הקל וכל שלשת הבנינים הרגשיים פעל פעל התפעל ילט גם בנוח הזאת
על דרך השלמים כמו בנוח הקדמת, לפי שלא יבא דגש חזק אחר נח נסתר: ילדתי ילדתי... אולד
הולד... (פעל), ילדתי ילדתי... אולד הולד (פעל). הילדתי הילדתי... אתולד אתולד...
(התפעל). ובהתפעל תחלף לפעמים היוד בנו: התולדתי התולדתי... אתולד אתולדתי...

גזרת נחי פא אלק

קל עתיד אכל תאכל תאכלי יאכל תאכל תאכלו תאכלנה יאכלו תאכלנה. אבל...תאכלי
הערה. ועל דרך זה ילכו השרשים אבר אבה אחז אהו אחר אקר אקא אפה אצר. אך רוב השרשים אשר
פא פעלים אלק, ולפעמים גם השרשים הנכונים, וילכים על דרך השלמים, ראה גזרת השלמים.

גזרת הפולים (עין הפעל ולפד הפעל אותיות רמות)

הבנין הקל

עבר סבתי סבות סבות סב סבה סבנו סבותם סבותן סבות
בינוני סב סבה סבים סבות. בינוני פעיל סבוב סבובה סבובים סבובות
עתיד אסב תסב תסבי יסב תסב נסב תסב תסבנה יסבו תסבנה. צווי סב סבי סבונ סבונת
הערה. בסור הבנינה סבונתה גדולה הברה סרכבת (§ יג, ב) צריכה להתחלף לת"ק; לפני שוא נח יתחלפו
הצדה והחזיקו גדול לסגל, החולם והשווק לקמן קמן (ית, ג; יב, השעה). ולפני דגש יתחלף הצדה לחזיק
קמן והחולם לקבוצ (§ יד, ג). ולכן מן תסבנו נאמר תסבונתה; ובתפעל מן תסבונתה תסבונתה.
סקר סבוב. שם הפעל סב. עם ככלם ב'סב סב סבוב סבוב

עבר ברותי ברות ברות ברו ברה ברונו ברותם ברותן ברות
בינוני ברו ברה ברים ברות. בינוני פעיל ברוור ברוורה ברוורים ברוורת
עתיד אבר תבר תברי יבר תבר נבר תבר תברנה יברו תברנה. צווי ברו ברוי ברוי
סקר ברוור. שם הפעל ברו. עם ככלם ב'בר בבר בברור בברור

מסלול ודרך

בנין נפעל

א עבר נסבתי נסבותי נסבות נסב נסבה נסבנו נסבותם נסבותן נסבו
בינוני נסב נסבה נסבים נסבות

עתיד אסב תסב תסבי יסב תסב נסב תסבו תסבינה יסבו תסבינה. ציוי תסב תסבי תסבו תסבינת
מקור ושם הפעל תסב. עם בכלם פהתסב פהתסב להתסב מהתסב. התל (חיל)

ב עבר נסבותי נסבותי נסבות נסב נסבה נסבנו נסבותם נסבותן נסבו
בינוני נסב נסבות נסבים נסבות. מקור ושם הפעל על תסב. התל

ג עבר נסבותי נסבותי נסבות נסב נסבה נסבנו נסבותם נסבותן נסבו
בינוני נסב נסבה נסבים נסבות

עתיד אסב תסב תסבי יסב תסב נסב תסבו תסבינה יסבו תסבינה. ציוי תסב תסבי תסבו תסבינת
מקור ושם הפעל תסב. עם בכלם פהתסב פהתסב להתסב מהתסב

ד עבר נברתי נברתי נברות נבר נברה נברנו נברותם נברותן נברו
בינוני נבר נברה נברים נברות

עתיד אבר תבר תברי יבר תבר נבר תברו תברינה יברו תברינה. ציוי תבר תברי תברו תברינת
מקור ושם הפעל תבר. עם בכלם פהתבר פהתבר להתבר מהתבר

בפוליס ריש

בנין פעל

א עבר סובבתי סובבתי סובבת סובב סובבה סובבנו סובבתם סובבתן סובבו
בינוני מסובב מסובבת מסובבים מסובבות

עתיד אסובב תסובב תסובבי יסובב תסובב נסובב תסובבו תסובבינה יסובבו תסובבינה
מקור ושם הפעל סובב. עם בכלם פסובב פסובב לסובב כסובב

ב עבר גלגלתי גלגלתי גלגלת גלגל גלגלה גלגלנו גלגלתם סובבנו גלגלו
בינוני מגלגל מגלגלת מגלגלים מגלגלות

עתיד אנגלל תגלגל תגלגלי יגלגל תגלגל נגלגל תגלגלו יגלגלו תגלגלו. ציוי גלגל גלגלו גלגלו גלגלה
מקור ושם הפעל גלגל. עם בכלם פגלגל פגלגל לגלגל סגלגל

בנין פעל

א עבר סובבתי סובבתי סובבת סובב סובבה סובבנו סובבתם סובבתן סובבו
בינוני מסובב מסובבת מסובבים מסובבות

עתיד אסובב תסובב תסובבי יסובב תסובב נסובב תסובבו תסובבינה יסובבו תסובבינה
מקור ושם הפעל סובב. עם בכלם פסובב פסובב לסובב כסובב

ב עבר גלגלתי גלגלתי גלגלת גלגל גלגלה גלגלנו גלגלתם סובבנו גלגלו
בינוני מגלגל מגלגלת מגלגלים מגלגלות

עתיד אנגלל תגלגל תגלגלי יגלגל תגלגל נגלגל תגלגלו יגלגלו תגלגלו. ציוי גלגל גלגלו גלגלו גלגלה
מקור ושם הפעל גלגל. עם בכלם פגלגל פגלגל לגלגל סגלגל

בנין הפעיל

עבר תסבותי תסבותי תסבות תסב תסבה תסבנו תסבותם תסבותן תסבו (תסבו)
בינוני תסב תסבה תסבים תסבות

עתיד תסב תסב תסבי יסב תסב נסב תסבו תסבינה יסבו תסבינה. ציוי תסב תסבי תסבו תסבינת
מקור ושם הפעל תסב. עם בכלם פהתסב פהתסב להתסב מהתסב

בנין הפעיל

עבר תוסבותי תוסבותי תוסבות תוסב תוסבה תוסבנו תוסבותם תוסבותן תוסבו
בינוני תוסב תוסבה תוסבים תוסבות

עתיד תוסב תוסב תוסבי יוסב תוסב נוסב תוסבו תוסבינה יוסבו תוסבינה. ציוי תוסב תוסבי תוסבו תוסבינת
מקור ושם הפעל תוסב. עם בכלם פהתוסב פהתוסב להתוסב מהתוסב

עֲתִיד אָמִים תִּקְרִים תִּקְרִים יָקִים תְּקִים נְקִים תְּקִימוּ תַקְנֶנָה (תִּקְיָמֶנָה) יִקְיִמוּ תַקְמְנָה (תִּקְיָמֶנָה)
 צִוּוּ תָקֶם הַקְיָמוּ הַקְיָמָה
 סִקֵּר תִּקְסֵם שֵׁם הַפֶּעַל הַקִּים. עַם בְּכֻלָּם בְּהַקְיָם בְּהַקְיָם לְהַקְיָם מִהַקְיָם
 הָעֵרָה א. הַחֶפֶץ פֶּתַח שֶׁל הָא הַהֶעֱלֵל בְּגוֹרָה הוֹאֵת וּבְגוֹרָה הַקְדוּשָׁת וַיִּשְׁתַּח לִפְתַּח אִם פֶּא הַפֶּעַל אוֹת הַנְרִין,
 כִּסּוּ הַחֲלוּתֵי הַחֲלוּת הַחֲלוּתֵם ... הַעֲדוּתֵי הַעֲדוּת הַעֲדוּתֵם ... הַעֲדוּתֵם ...
 הָעֵרָה ב. בְּנִין הַפֶּעַל בְּגוֹרָה הוֹאֵת שוֹרֵה לְבִנְיָן הַפֶּעַל בְּגוֹרָת נָחַי פֶּא יוֹד: הַנִּקְטָמֵי הַנִּקְטָמֵם... אֶזְכָּר הַנִּקְטָם...
 הָעֵרָה ג. יֵשׁ שְׂרִשִׁים בְּגוֹרָה הוֹאֵת שְׁעוֹן פֶּעֲלֵם יוֹד, כִּסּוּ שׁוּם בֵּין עֵשֶׂת רִיב שׁוּר; הַעֲתִיד מְבַנֵּים חֶקֶל
 שוֹרֵה לְבִנְיָן הַפֶּעַל: אֲשׁוּם תְּשׁוּם תְּשׁוּמוּ ... תִּשְׁמְנָה. הַצִּוּוּ: שׁוּם שׁוּמוּ שׁוּמוּ עֲמֶנָה.

גִּזְרֵת נָחַי לִפְדֵי אֶלֶף

הַבְּנִין הַחֶקֶל

עֲבַר א מִצְּאָתִי מִצְּאֵת מִצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם מִצְּאָתֶן מִצְּאוּ. מִצְּאָה מִצְּאוּ
 עֲבַר ב מִצְּאָתִי מִצְּאָת מִצְּאָת מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם מִצְּאָתֶן מִצְּאוּ. מִצְּאָה מִצְּאוּ
 יִטְעִי מִצְּאָה מִצְּאָת מִצְּאָתֵם מִצְּאָתֵנּוּ. כִּטְעִי חֶקֶל מִצְּאוּ מִצְּאוֹת מִצְּאוֹת
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוּ מִצְּאָנָה
 סִקֵּר מִצְּאוּ. שֵׁם הַפֶּעַל מִצְּאָה. עַם בְּכֻלָּם בְּמִצְּאָה בְּמִצְּאָה לְמִצְּאָה מִצְּאָה, אִי מִצְּאָה, בְּמִצְּאָה ...

בְּנִין נִפְעֵל

עֲבַר נִמְצְּאָתִי נִמְצְּאָת נִמְצְּאָה נִמְצְּאָנוּ נִמְצְּאָתֶם נִמְצְּאָתֶן נִמְצְּאוּ. נִמְצְּאָה נִמְצְּאוּ
 יִטְעִי נִמְצְּאוּ נִמְצְּאָה אִי נִמְצְּאָת נִמְצְּאָתֵם נִמְצְּאוֹת
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוֹת
 צִוּוּ הַמִּצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָנָה מִצְּאָנָה
 סִקֵּר נִמְצְּאָה מִצְּאָה. שֵׁם הַפֶּעַל מִצְּאָה. עַם בְּכֻלָּם בְּהַמִּצְּאָה בְּהַמִּצְּאָה לְהַמִּצְּאָה מִצְּאָה

בְּנִין פֶּעַל

עֲבַר מִצְּאָתִי מִצְּאָת מִצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם מִצְּאָתֶן מִצְּאוּ. מִצְּאָה מִצְּאוּ
 יִטְעִי מִצְּאָה מִצְּאָת מִצְּאָתֵם מִצְּאָתֵנּוּ
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוֹת
 סִקֵּר וְשֵׁם הַפֶּעַל מִצְּאָה (מִצְּאָת). עַם בְּכֻלָּם בְּמִצְּאָה בְּמִצְּאָה לְמִצְּאָה (בְּמִצְּאָתֵם)

בְּנִין פֶּעַל

עֲבַר מִצְּאָתִי מִצְּאָת מִצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם מִצְּאָתֶן מִצְּאוּ. מִצְּאָה מִצְּאוּ
 יִטְעִי מִצְּאָה מִצְּאָת אִי מִצְּאָת מִצְּאָתֵם מִצְּאָתֵנּוּ
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוֹת
 סִקֵּר מִצְּאָה. שֵׁם הַפֶּעַל מִצְּאָה. עַם בְּכֻלָּם בְּהַמִּצְּאָה בְּהַמִּצְּאָה לְהַמִּצְּאָה מִצְּאָה

בְּנִין הַפֶּעִיל

עֲבַר הַמִּצְּאָתִי הַמִּצְּאָת הַמִּצְּאָה הַמִּצְּאָנוּ הַמִּצְּאָתֶם הַמִּצְּאָתֶן הַמִּצְּאוּ
 יִטְעִי מִצְּאָה מִצְּאָתֵם אִי מִצְּאָת מִצְּאָתֵם מִצְּאָתֵנּוּ
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוֹת
 צִוּוּ הַמִּצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָנָה מִצְּאָנָה
 סִקֵּר הַמִּצְּאָה. שֵׁם הַפֶּעַל מִצְּאָה. עַם בְּכֻלָּם בְּהַמִּצְּאָה בְּהַמִּצְּאָה לְהַמִּצְּאָה מִצְּאָה

בְּנִין הַפֶּעַל

עֲבַר הַמִּצְּאָתִי הַמִּצְּאָת הַמִּצְּאָה הַמִּצְּאָנוּ הַמִּצְּאָתֶם הַמִּצְּאָתֶן הַמִּצְּאוּ
 יִטְעִי מִצְּאָה מִצְּאָתֵם אִי מִצְּאָת מִצְּאָתֵם מִצְּאָתֵנּוּ
 עֲתִיד אֲמַצְּאָה מִצְּאָה מִצְּאָתִי יִמְצָא מִצְּאָה מִצְּאָנוּ מִצְּאָתֶם... צִוּוּ מִצְּאָה מִצְּאוֹת
 סִקֵּר הַמִּצְּאָה

מסלול ודרך

בנין התפעל

עבר התמלאתי התמלאת התמלאת התמלאת התמלאת התמלאו... התמלאו. התמלאה התמלאו
כטו מתמלא מתמלאת מתמלאים מתמלאות
עתיד אתמלא אתמלאו אתמלא אתמלאו אתמלאו... אתמלאו...
מקור המעל התמלא. עם בכלם פדתמלא פדתמלא פדתמלא פדתמלא

גזרת נחית למד הא

כשרשים אשר למד קצתם הא נחיתו ההא בסוף הפלה, ובאמצע הפלה תחלקו ביד, או תסור לנשי

הבנין הקל

עבר גליתיו גלית גלית גלית גלית גלית (תחת גליתיה, כמו נפלאותה ע"מ ט) גליתו גליתם גליתו גליתו
כטו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...
שיר היה היה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה
מקור גלית. עם הפעל גלית. עם בכלם בגלית בגלית בגלית בגלית בגלית

בנין נפעל

עבר גליתיו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
כטו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...
שיר היה היה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה אהיה
מקור גלית. עם הפעל גלית. עם בכלם בגלית בגלית בגלית בגלית בגלית

בנין פעל

עבר גליתיו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
כטו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...

בנין פעל

עבר גליתיו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
כטו גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית גלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...

בנין הפעיל

עבר הגליתיו הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית
כטו מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...

בנין הפפעל

עבר הגליתיו הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית הגלית
כטו מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית מגלית
עתיד אגלית אגליתו אגלית אגלית אגלית אגליתו אגליתו אגליתו
מקור אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית אגלית...

מסלול ודרך

בנין התפעל

עבר התגליתו התגלית התגלית התגלית התגליתו התגליתו התגליתו התגליתו
 בינוני מתגלה מתגלה מתגליתו מתגליתו מתגליתו מתגליתו מתגליתו

עתיד אתגלה התגלה התגלה התגלה התגלה התגלה... יצוי התגלה התגלה יצוי התגלה
 ספור התגלה. שם הפעל התגלות. עם בכלים בהתגלות בהתגלות בהתגלות

הערה א. גם בנורות נודי למד הא ישמש העברי לפעמים בהמות הבנין המרבע אותן שני להשלים את הדגש
 אשר בשלש המנינים הדגושים, כמו בכפולים ונודי עין וו. ויאמר בשרש שערה: **לשעשעתי** לשעשעתי...
לשעשעה... **משעשע** **משעשעת**... **אשעשע** **אשעשעת** **תשעשע** **תשעשעת**... **לשעשענה** (פעל).
לשעשעתי **לשעשעת**... **לשעשעה**... **משעשע** **משעשעת**... **אשעשע** **אשעשעת** **תשעשע** **תשעשעת**...
לשעשענה (פעל). **השתעשעתי** **השתעשעת**... **השתעשעה**... **משתעשע** **משתעשעת**...
אשתעשעתי **אשתעשעת** **אשתעשעה** (תפעל).

הערה ב. גם בנורות השלמים מנהג העברי לכפול לפעמים אחת או שתיים מאותיות השרש לחזק הפעולה,
 לבי סתדר (סתר), מצוי (פני) המרמזו (מרזו), יחד עשירים **שאננו** (שאנו), היים חזוהו **ירחקוק**,
דק מחסם (מחסם). ונסמאו במקרא פעלים אחרים בעלי ארבע אותיות שרשיות, ולא נודע לנו מקדם, ויש
 אמרים שגם הם עקרים שלש אותיות רק שנוספה בהם אחת מאותיות לם נר; דודו **מכרפל** במעיל (ה"א
 פו, נו) עקד **מכבל** ת' **מכבון**, כי יעסוף (ליונ נו, ט) תי מכבון. **יכרסמה** חוזר מיעד (פלטים פ, יז) **יכרסנה**,
 ירכז תחתיה על כרסו, אבל **קרסמה** נמלים (פלס ג, ז) ענין אחר הוא. **רפפשו** בשרש (ליונ ג, טז) **רפפשו**,
פפשו כחלב. **פרנם** בתלמוד עקרו פרס לרעב לחמו.

גזרות מרְכְּבוֹת

השרשים הכרכבים משתי נורות שונות כמו נשא ירח הוא (נרד) הלך יבנו בנייתם על דרך שתי הנורות יחדו.
 אך הפעל נרד לא יוכל ללכת ע"ד שתי הנורות כאחד, לכן ילך לפעמים ע"ד חפצי אבד תבד, ולפי ע"ד הכפולים אבד תבד.

חסרי פא נון ונחי למד אלף

בנין הקל

עבר **נשאתי** **נשאת** **נשאת** **נשא** **נשאה** **נשאנו** **נשאתם** **נשאתו** **נשאו**
 בינוני **נשאת** **נשאת** **נשאת**... בינוני פעל **נשאת** **נשאות** **נשאות**
 עתיד **אשאת** **תשאת** **תשאת** **תשא** **תשאנה** **תשאנו** **תשאנה**. צוי **שאת** **שאת** **שאת** **שאתנה**
 ספור **נשאת**. שם הפעל **נשאת**, **שאת**. עם בכלים **נשאת** **נשאת** **נשאת** **נשאתנה** (בנישא...)

בנין הפעל

עבר **נשאתי** **נשאת** **נשאת** **נשא** **נשאה** **נשאנו** **נשאתם** **נשאתו** **נשאו**
 בינוני **נשאת** **נשאת** או **נשאת** **נשאת** **נשאות** יתר חלק הבנין שרים לגרות נודי למד אלף.

בנין הפעיל

עבר **הנשאתי** **הנשאת** **הנשאת** **השאת** **השאתה** **השאתנו** **השאתם** **השאתו** **השאו**
 בינוני **השאת** **השאת** או **השאת** **השאות** **השאות** **השאות**
 עתיד **אשאת** **תשאת** **תשאת** **תשאת** **תשאות** **תשאות** **תשאות** **תשאותנה**
 צוי **השאת** **השאות** **השאות** **השאותנה**
 ספור **השאת**. שם הפעל **השאת**, עם בכלים **השאת** **השאת** **השאת** **השאתנה** **מהשאת**

בנין הפעל

עבר **הנשאתי** **הנשאת** **הנשאת** **השאת** **השאתה** **השאתנו** **השאתם** **השאתו** **השאו**
 בינוני **השאת** **השאת** או **השאת** **השאות** **השאות** **השאות**
 עתיד **אשאת** **תשאת** **תשאת** **תשאת** **תשאות** **תשאות** **תשאות** **תשאותנה**. ספור **השאת**

מסלול ודרך

בנין הפעל

עבר הוצאתי הוצאת הוצאת הוצאת... ביטוי מוצא מוצא א מוצאת... עתיד אוציא הוצא הוצא...

נְחִי פֵּא יוֹד וְנָחִי לְמַד הָא

הבנין הפקל

עבר יריתי ירית ירית ירה ירה יריתם יריתם יריתו יריתו
בינוני יורה יורה יורים יורות

עתיד אירה אירה אירי אירה אירי אירי אירי ירו אירי ירו אירי ירו אירי ירו
סקור ירה. שם הפעל ירות. עם בכלם פירות פירות לירות סירות

בנין הפעיל

עבר הוריתי הורית הורית... בינוני מורה מורה... עתיד אורה אורה אורני... צווי הורה הורי...
סקור הורה. שם הפעל הורות. עם בכלם פהורות פהורות להורות מהורות

נְחִי עֵין וְנָחִי לְמַד אֶלֶף

הבנין הפקל

עבר פאתי פאת פאת פא פאה פאתם פאתם פאתו פאתו
בינוני פא פאה פאים פאות

עתיד אפוא אפוא אפואי אפא אפוא אפוא אפוא (תבואינה) יכאו תבאנה (תבואינה)
צווי בא בא באו פאנה. סקור פוא — פבוא פבוא לבוא פבוא

בנין הפעיל

עבר א הביאתי הביאת הביאת הביא הביאה הביאו הביאתם הביאתו הביאו
עבר ב הביאותי הביאות הביאות הביא הביאה הביאו הביאותם הביאותו הביאו
בינוני מביא מביאה מביאים מביאות

עתיד אביא אביא אביאי אביא אביא אביאו אביאו (תבואינה) יכאו תבאנה (תבואינה)
צווי הביא הביאי הביאו הביאה. סקור הבא. שם הפעל הביא. פהביא פהביא להביא...

בנין הפעל

עבר הובאתי הובאת הובאת... ביטוי מובא מובאה א מובאת... עתיד אובא הובא הובא...

§ מבי. מצב הנגינה בפעלים. א) הנגינה תבא לעולם בתנועת עין הפעל בין מלעיל ובין מלרע, כמו פתבתי פתבת אכתב אכתב פתוב פתוב בכתב. ויוצאים מן הכלל:
(1) הבינונים (לוי, הערה). (2) פעל שסופו פם מן לעולם מלרע (ס, יו, ב). (3) אם עין הפעל בשוא הנגינה בתנועת למד הפעל, כמו פתבה פתבו וכתבו. ב) בשתי הנורות נחי עין וקפולים נעתקה תנועת עין הפעל על פא הפעל, ונעתקה שמה גם הנגינה (אם אין סבה מכתפת המורידה אותה משם), כמו סבה אסב קמתי קמה אקום נסבו נסונה. ג) ונ פתחה ואחריה דגש או קטצה ואחריה אלף בראש הפעל העתיד הפסקת הוראתו לעבר, ואז נעתקה נגינתו מסלרע למלעיל, כמו מן יאמר ישב—ויאמר וישב. ויוצאים מן הכלל: (1) בגוף מדבר פצעד השאר הנגינה מלרע, כמו ואמר ואשב. (2) אם התנועה שלפני האחרונה הברה מרכבת או שיש אחריה שוא נע, כמו וכתב וידבר וילכו. ד) תנועה גדולה הברה מרכבת בסוף הפעל העתיד תתחלף לתנועה קטנה בסוף מנגנה הנגינה, כמו יקום ילף—ויקום וילף (ס, יא, ב).

כסול ודרך

הלך חמישי

§ כו. א) כאשר נחפזין לטפר שנעשו פעולות רבות בפעול אחד, מנהג השון שלא לשנות וקר
 שם הפעול אצל כל פעולה ופעולה, לאמר: קניתי לחם ופתותי את הלחם לפתים ואכלתי
 את הלחם, לקחתי כסף צליתי את הכסף באש ואסבל את הכסף בחרדל ואכל את הכסף,
 אך די ליכור שם הפעול אצל הפעול הראשון לבד, וליתר הפעולים תחברנה אותיות הכנויים
 לרצו על הפעול ההוא, ונאמר: קניתי לחם ופתותיו לפתים ואכלתי, לקחתי כסף צליתיו באש
 ואסבלו בחרדל ואכלו. ולפעמים תחברנה אותיות הכנויים למלת את הבאה אחר הפעול,
 כמו ורשתי חמס ואקצר אותם, אפיתי לחם ואכל אותו. הכנויים האלה נקראים כנויי הפעול.
 ב) הכנויים לא יחברו רק לפעלים ויצאים, ורק לשלש הבנינים הפועלים: קל פעול הפעיל, כמו
 שמרנו שלחתי השליכני; ולא לפעלים עומדים או לשלש הבנינים הפועלים או לבנין התפעל.
 ג) לנגף נקטר יחברו עשרה כנויים, לנגף מדבר בעוד יחברו שמונה כנויים, ולנגף נוכח יחברו
 ששה כנויים, כאשר יבאר בלוח הכנויים.

לוח הכנויים

שלמים קל

פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי
פקדתי	פקדתיך	פקדתי	פקדתי	פקדתי	פקדתי

שם פעול

שם פעול

שם פעול

שם פעול

אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי
אהבתי	אהבתיך	אהבתי	אהבתי	אהבתי	אהבתי

אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי
אפקדתי	אפקדתיך	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי	אפקדתי

אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי
אלבשתי	אלבשתיך	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי	אלבשתי

מוצאי מוצאי מוצאת... מוצאתי מוצאתך מוצאתך...
 מוצאים מוצאות, ובינוני פעול. ושם הפעל, הולכים בניויתם על דרך השלמים; וכן העתיד והצווי,
 העתיד על דרך הפעל והצווי על דרך פעל. וכן משמש כל העתידים והצוויים שחננוע צון פעלים פתח או קצת :
 אקח ארבע ארבע ארבע, קח רע יקח שא ירא, נחבור הכנויים : אקחך ארבעה ארבעה
 אקחך ארבעה, קחני דעני ינקני שאני יראני; מלבר עתיד נח פא אקח, ואלה כנווי :

אכל. אכלך אכלהו אכלהו (לגו) אכלה (לצה) אכלכם אכלכו אכלם אכלו
 תאכל. תאכלני תאכלוהו תאכלוהו (לגו) תאכלה (לצה) תאכלנו תאכלם תאכלו
 תאכלי. תאכליני תאכליהו תאכליה תאכליני תאכלים תאכלו
 יאכל. יאכלני יאכלה יאכלוהו (לגו) יאכלה (לצה) יאכלנו יאכלהו יאכלם יאכלו
 תאכל. תאכלני תאכלה קחך תאכלהו (לגו) תאכלה (לצה) כענו תאכלכם כנו תאכלם כנו
 נאכל. נאכלך נאכלהו נאכלהו (לגו) נאכלה (לצה) נאכלכם נאכלכו נאכלם נאכלו
 תאכלו. תאכלוני תאכלוהו תאכלוהו תאכלוהו תאכלנו תאכלום תאכלו
 יאכלו. יאכלוני יאכלוהו יאכלוהו יאכלוהו יאכלנו יאכלוכם כנו יאכלום יאכלו
 תאכלנה. תאכלונהו תאכלונה תאכלונה תאכלונה תאכלנוכם כנו תאכלונם תאכלונו

הפקד. הפקדני הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו
 הפקדני. הפקדני הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו
 הפקדוהו. הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו
 הפקדוהו. הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו הפקדוהו

בנין פעל שלמים

פקדתי. פקדתיך פקדתיך פקדתיך (תיהו) פקדתיך פקדתיכם כנו פקדתיים פקדתיין
 פקדתי. פקדתי פקדתי (תיהו) פקדתי פקדתינו פקדתיים פקדתיין
 פקדתי. פקדתי פקדתי (תיהו) פקדתיך פקדתינו פקדתיים פקדתיין
 פקד. פקדני פקדו (שליחה) פקדו פקדו (דחיו) פקדה פקדני פקדכם כנו פקדום פקדו
 פקדו. פקדתי פקדוהו דתו דתו דתו (דחיו) דתתו (דפתח) דתתנו פקדתיכם כנו פקדתיים דתנו
 פקדנו. פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו פקדנוהו
 פקדתיים כנו. פקדתיך פקדתיך פקדתיך פקדתינו פקדתיים פקדתיין
 פקדו. פקדוני פקדה פקדוהו פקדוהו פקדוהו פקדוהו פקדוהו פקדוהו פקדוהו

אפקד. אפקדה (אכפרה) אפקדהו אפקדהו (דגו) אפקדה (דגה) אפקדכם כנו אפקדום ...
 תפקד. תפקדני תפקדוהו (דגו) תפקדה (דגה) תפקדנו תפקדום תפקדו
 תפקדו. תפקדני תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו
 יפקד. יפקדני יפקדוהו יפקדוהו (דגו) יפקדה (דגה) יפקדני יפקדכם כנו יפקדום כנו
 תפקד. תפקדני תפקדה תפקדוהו (דגו) תפקדה (דגה) תפקדנו יפקדכם כנו תפקדום כנו
 נפקד. נפקדהו נפקדוהו (דגו) נפקדה (דגה) נפקדכם נפקדכם כנו נפקדום נפקדו
 תפקדו. תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו
 יפקדו. יפקדוני יפקדוהו יפקדוהו יפקדוהו יפקדוהו יפקדוהו יפקדוהו יפקדוהו
 תפקדנה. תפקדונה תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו תפקדוהו
 הערה. ובחסר אותיות א י הן סן העתיד תוצא הצווי (לר). — נתי פא יוד על עתיד א הולכים ככנויותם
 על דרך הפעל, שחתוף צרח העין כפול לפני ה כס כו : אלה אלהו אלהו ... אלהכם אלהו אלהם אלהו
 אמלא. אמלאה (אשליחה) אמלאה אמלאוהו (אגו) ... אמלאכם כנו אמלאכם אמלאם כנו
 ימלא. ימלאני ימלאה ימלאה (אגו) ... ימלאנו ימלאכם כנו ימלאם ימלאו
 תמלא. תמלאני תמלאה תמלאה (אגו) ... תמלאנו תמלאכם כנו תמלאם תמלאו
 נמלא. נמלאה נמלאה (אגו) ... נמלאכם כנו נמלאם נמלאו

የቅዱስ ግንብ

ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8
ገጽ 1	ገጽ 2	ገጽ 3	ገጽ 4	ገጽ 5	ገጽ 6	ገጽ 7	ገጽ 8

הספריה הלאומית

SR 25 V 14298

גורדון, אריה ליב בן שלמה,
מסלול ודרך :

C.1

1862666-10

YOS

